

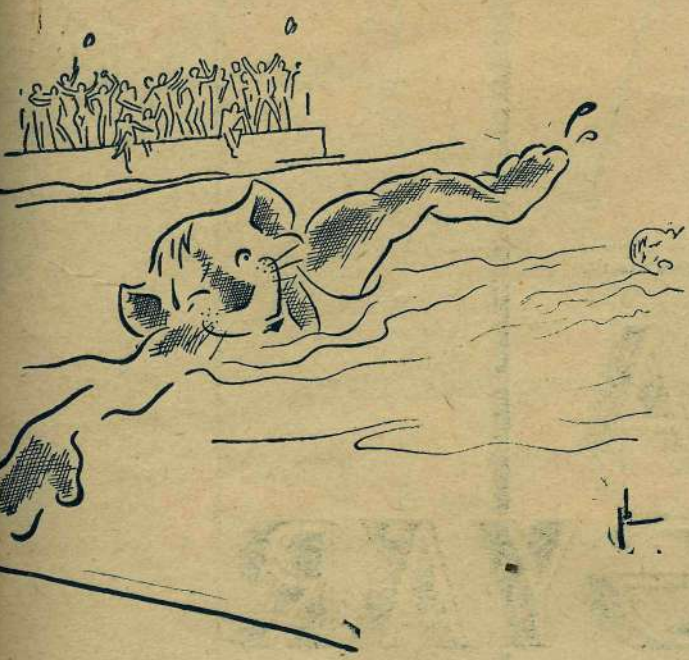
MAGYAR FILM

FILMKAMARAI ÉS MOZIEGYESÜLETI SZAKLAP

BUDAPEST, 1939 JUNIUS 24.

EGYES SZÁM ÁRA: 60 FILLÉR

ELSŐ ÉVFOLYAM 19.

**MATA
HARI**

GRETA GARBO

csodálatos alakítás
Rendezte: GEORGE FITZMAURICE

**TRADER
HORN**

A világ leghatalmasabb dzsungelfilmje
Rendezte: W. S. van DYKE

A főszerepekben:
**HARRY CAREY
EDWINA BOOTH
DUNCAN RENALD**

**FRA
DIAVOLO**

Laurel és Hardy
brilliáns vígjáték

A címszerepben:
DENNIS KING

**FEKETE
SZÁRU
CSERESNYE**

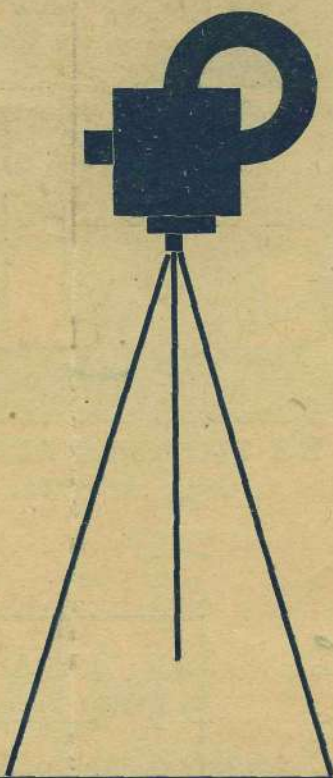
Hunyady Sándor világsikerű színműve
A főszerepekben:

**KAY FRANCIS
NILS ASTHE
WALTER HUSTON**
Rendezte: RICHARD BOLESLAVSKY

**AZ OROSZLÁN
TARTJA A
VILÁGREKORDOT
REPRIZEKBEN IS!**

NÉGY REPRIZ - NÉGY BOMBASIKE

**A hangos
filmgyár-
tás legmo-
dernebbül
berende-
zett telepe**

HUNNIA

FILMGYÁR

R.T.

**Budapest,
XIV., Gyar-
mat-u. 39.
Telefon:
*277-999**

FILMKAMARAI ÉS MOZIEGYESÜLETI SZAKLAP

ELSŐ ÉVFOLYAM 19. SZÁM.
BUDAPEST, 1939. JÚNIUS 24.

Megjelenik minden szombaton

Főszerkesztő:
ÁGOTAI GEZA dr.

Felelős szerkesztő:
VÁCZI DEZSŐ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VI. Andrásy út 69.
Telefon: 113—305

Postatakarékpénztári
csekk számla száma: 15.410

Kiadótulajdonos:
a Színművészeti és Filmművészeti
Kamara

Felelős kiadó:
Lieber László dr.

Kiadóhivatali főnök:
Gyimesy Kásás Ernő

Előfizetési ár:
egy évre . . . 30 pengő
fél évre . . . 16 pengő

TARTALOM:

Múlnak a hónapok	1
Film és ritmus: Boronkay Sándor	2
A magyar film munkásai Zsindely Ferenc államtitkáránál	3
Kultúrfilm	3
Megalakult a Magyar Írók Filmje R. T.	4
A film sajátos egyénisége: Dáloky János	4
Híradók	6
Filmkamara	7
Törvényjavaslat a „Horthy Miklós Nemzeti Repülő Alap” létesítéséről	7
Mozi:	
Ruszinszko és a magyar mozi- park: Castiglione Henrik	8
Új adók: M. P.	8
A premiermozik műsora	9
Új filmek:	
Fehér börtön	9
Heten a Himalája ellen	9
Karaván	10
Csillogó csillagok	10
Tavaszi tánc	10
Tékozló asszony	11
Mozi, kölcsönzés, gyártás	11
Technika:	
Hogyan képzelték el 1919-ben a hangosfilmet?: Paulovics Mi- hály	12
Premier Plan: Balogh László dr.	14
Kinotechnikai Társaság	14
Hírek	14
Oktatófilm	15
Amatőrfilm	16
Szakirodalom	16

Készült a Centrum Kiadóvállalat Rt.
nyomdájában.

Budapest, VIII. Gyulai Pál utca 14.

Telefon: 144—422, 144—423.

Felelős: Welker József.

MAGYAR FILM

Múlnak a hónapok . . .

Az egyik tavaszi hónap gyorsan követte a másikat és az utolsó tavaszi napokat már hivatalosan is felváltotta a nyár. Sajnos, elmúlt az első félév anélkül, hogy a keresztény magyar film várvárt megindulását jelentette volna. Most itt állunk a nyár kezdetén és még mindig várunk, várunk a jobb jövő kialakulására. Pedig már majdnem egy éve várunk . . .

Az első zsidótörvény életbelépése után a keresztény magyar film megszületését a Filmkamara felállításától vártuk. Ugy gondoltuk, hogy a megfelelő hatáskörrel és szervezettel felállítandó Kamara rohamosan megteremtheti azokat az alapokat és lehetőségeket, amelyeken az új filmgyártás elindulhat.

Ekkor következett be az első csalódás. A Filmkamarát nem abban az elképzelésben hívták életre, amint azt az előkészítő szakbizottság javasolta, hanem csonka munkakörrel és csonka szervezettel. Ily módon azután a Kamara természetesen nem alakíthatta ki egycsapásra a kívánatos szakmai egységet, hanem csak a rendelkezésére álló eszközökkel vehette fel a küzdelmet céljai megvalósításáért.

Mennyivel előbbre lehetnénk már, ha a Kamarát annakidején az egész szakma munkakörét felölelő hatáskörrel állítják feladatul szolgálatába! Most nem kellene küzdeni a Kamara kiegészítéséért s ezalatt a keresztény magyar szakma nagy része nem várná munka nélkül a kibontakozást!

Lényeges változást hozott a második zsidótörvény, amely jelentős mértékben rendelkezik a Kamara kiegészítéséről. A törvény meghozatala óta azonban már a második hónap múlik el és nem történik semmi, csak türelmetlenül várjuk a végrehajtási utasítás megjelenését. A végrehajtási utasítás sürgős kiadása rendkívül fontos volna, mert hiszen a rendelkezések megvalósítására úgyis hosszabb idő kell.

Ha ilyen tempóban haladunk tovább is, akkor vége lesz a nyárnak, sőt elmúlnak az őszi hónapok is, mielőtt a végrehajtási utasítás értelmében megvalósíthatók lennének a törvénynek a film- és moziszakmára vonatkozó rendelkezései.

Mennyi időre van még szükség! Most a végrehajtási utasításra várunk, azután a Kamara átszervezésére, majd a mozrevizióra, utána a keresztény kölcsönzői front kialakítására fogunk várni — s közben várunk a legfontosabbra: a magyar filmgyártás megindulására. Pedig sem a Kamara, sem a munkátlanságra itélt szakma nem várja tétlenül a kialakulást.

A Kamara vezetősége állandó eljárásokat folytat illetékes helyeken, a szakmabeliek pedig különböző memorandumokban és küldöttségek útján fejezik ki aggodalmaikat és kérik a sürgős orvoslást.

Közben az Országos Nemzeti Filmbizottság, a szakmával karöltve, megrendezte a Nemzeti Filmhetet Lillafüreden. Reménykedve figyelt fel mindenki s várta, hogy talán itt lesz a remek alkalom a szakmai egység kialakítására, a bajok megvitatására és a problémák megoldására.

Immár két héttel a Filmhet záróünnepségei után vagyunk s még mindig csak várjuk, várjuk a kibontakozást.

A napilapok is mind gyakrabban foglalkoznak a filmügyekkel. Kifogásolják a gyártás szünetelését s a bajok orvoslására kormánybiztos ki-küldését is emlegetik. Pedig erre nincs szükség.

Nem kormánybiztos kell, hanem azoknak a várvavárt intézkedéseknek a megvalósítása, amelyekről lapunk hasábjain már annyiszor megemlékeztünk.

A legfontosabb intézkedések, amelyek nagy területeket ölelnek fel és megvalósításuknál rengeteg körülményre kell tekintettel lenni, a következők:

a végrehajtási utasítás gyors megjelentetése, hogy a zsidótörvényben előírt változások minél előbb napvilágot láthassanak; a Filmkamara átszervezése, hogy megnövekedett hatáskörrel és teljesebb szervezettel vehesse fel a küzdelmet a keresztény magyar film megteremtésért;

végül, de nem utolsó sorban, a gyártást támogató hatékony kormányintézkedések mielőbbi meghozatala, hogy a gyártási évad még hátralévő hónapjaiban teljes erővel megindulhasson a forgatás.

Átállított magyar film- és moziszakmában, átfogó felépítésű Filmkamara irányítása mellett, állami támogatással kell megindítani a magyar filmgyártást, ha azt akarjuk, hogy minél előbb eredményekről számolhassunk be. A jelenlegi tempó mellett ez nem remélhető.

A leggyorsabb rendelkezésekre van szükség, mert ellenkező esetben megint csak várunk, várunk és elrepül a nyár is eredmény nélkül, amint elmúltak a tavaszi hónapok is...

Film és ritmus

Irta:

BORONKAY SÁNDOR

Az ember a végtelent éppen végtessége miatt képtelen felfogni, pedig egész élete ennek elérésére irányul. A művészet is ezt igyekszik megragadni, azonban az emberi természet, határoltságának és lezártságának megfelelően, a végtelent is határok, formák közé szorítja.

Hogy az idő az ember számára értelmet nyerjen és elviselhetővé váljon, cezurák kellenek, melyek azt tagolják. Ha pedig a cezurák elhelyezkedésében bizonyos rendszer van, akkor ez valami lüktető eleveniséget, ritmust visz a folyamatba és annak mintegy hordozójává válik. A ritmus tehát nem más, mint időbeli rend. Megtaláljuk ezt a rendet az életfunkciókban is, de az idő kategóriája alá eső más jelenségeknél egyaránt.

A film szukcesszív művészet, időben folyik, így tehát szintén vonatkozásba kerül a ritmussal. Az egyes képek csak egymásutániségük, szukcesszivitásuk által kapnak értelmet és jelentőséget. A sorrendet és a közöttük lévő viszonyt a dramaturgia szabályozza.

Fentebb azt mondtuk, hogy a ritmus időbeli rend. A rend mindig valamiféle kötöttségben nyilvánul meg, ami pedig a filmre vonatkoztatva annyit jelent, hogy az egyes

képek, jelenetek között bizonyos időbeli kötöttség áll fenn. A filmalkotás ugyanis képeknek, a képkomplexumoknak, jeleneteknek a rendszere. Az időbeli kötöttség tehát a filmet felépítő képrendben, a montázsban nyilvánul meg. A képeknek e rendbeli váltakozása adja meg a filmnek egyik fajta ritmusát, melyet tempónak is neveznek. Ezt a tempót végeredményben a kellő dramaturgiai felkészültségű és jó ritmusérzékű filmösszeállító határozza meg a vágóasztalon, ezért vágási tempónak is nevezik. Mivel a vágási tempó a film stílusát és egységes karakterét jelentősen befolyásolja — tehát kihatással van annak művészi kimenetelére — az ideális eset az, ha a film alkotója: a rendező egyszersmind összeállítója is.

Ez különösen akkor tűnik ki, amikor a rendező a ritmust tudatosan állítja a művészi hatás szolgálatába. Ez a fajta ritmus azonban nem a képeknek egymáshoz való időbeli viszonyában rejlik, hanem inkább a belső történés lélektani útjait tükrözi. Éppen ezért az előbbtől való megkülönböztetésül belső ritmusnak nevezzük. Nincsen ez szabályokhoz kötve, mindig a rendező zsenialitása szabja meg a színészek játékának az irányításával. A rendező alkotótevékenységének a lényege

éppen ebben a belső rendezésben rejlik, mely el nem sajátítható, kegyelemszerű adomány. Olyan ez, mint a zenében azok az árnyalatbeli dinamikai és tempóbeli változások, melyeket a zeneszerző sem jelöl be, hanem az előadó egyéni temperamentumára bízva. Ezen a ponton lép az interpretáció az alkotóművészet síkjára.

A belső ritmus művészi megnyilatkozását láttuk legutóbb a *Tilos utakon* című filmben. Az após és a két vő mesterien felépített jelenetere gondolunk. A vők között támadt nézeteltérés következtében a történés ritmusa vad iramba kezd és ennek megfelelően a párbeszéd is mind gyorsabb és szaggatottabb lesz. A légkör mindinkább megtelik feszültséggel és amikor a szenvedélyek a legmagasabbra csapnak... bebiciklizik a kis unoka. Mindenkinek a figyelme azonnal feléje terelődik és a jelenet feszültsége ezáltal feloldódik. A történés ritmusa ezután nyugodt ütemben halad tovább. Tehát a fokozatosan emelkedő tendenciát mutató ritmusvonal egy ponton kulinál, hogy azután, a fejlődéstörvénynek eleget téve, aláhulljon.

A tudományos filmekben oly nagy szerepet játszó technikai úton előállított gyorsított, illetőleg lassított felvételek lehetősége szolgálhat művészi célt is. Természetesen művészi hatást csak akkor lehet vele elérni, ha alkalmazása esztétikailag, mint lélektanilag indokolt. Helyesen élt vele Duvivier a *Táncrend* egyik jelenetében, melynek mesterségesen lelassított ritmusa az elmerengő, álomszerű visszaemlékezést szimbolizálta.

A film ritmusképének kialakításához a játék mellett a beszéd is a maga ritmusával jelentősen hozzájárul. A filmen általában a rövid és csak a legszükségesebbre szorító beszédnek van helye. A túlhosszúra szabott dialóg ugyanis diszkontinuitást visz a történés ritmusába, mely mindig mozgást kíván újabb és újabb képekben.

A zenétől eltekintve, talán egy művészetben sem jut kifejezésre a ritmus annyira, mint a filmművészetben. A képek holt anyagát a ritmus teszi elevenné és hozza olyan közel az élethez. A film pedig éppen életszerűsége miatt válik ki annyira a többi művészetek közül és ezért nyújt olyan mély és tartós élményt.

A magyar film munkásai Zsindely Ferenc államtitkárnál

A hónapokkal ezelőtt megtorpant magyar filmgyártás kenyeretlen munkásai: szellemiek és fizikaiak egyaránt, mintegy százan keresték fel az elmúlt héten, június 16-án pénteken délelőtt Zsindely Ferenc államtitkárt, az Országos Nemzeti Filmbizottság elnökét a miniszterelnökségen. A nagyszámú küldöttség a reménytelenül szünetelő magyar filmgyártás megindítását, illetőleg a mutatkozó bajok gyors orvoslását szorgalmazta az államtitkártól. Rendezők, hangmérnökök, díszlettervezők, operatőrök, segédrendezők, felvételvezetők, mikrofonosok, világosítók, díszítők, munkások stb. jelentek meg Zsindely Ferenc államtitkár fogadószobájában.

A küldöttség első szónoka Bánky Viktor, a következő beszédben ismertette a deputáció célját:

— Méltóságos államtitkár úr! Mi, a magyar filmszakma dolgozói jelentünk itt meg ma, hogy panaszainkat előadjuk. Kérésünket egy mondatban sűrítettem össze: azt kérjük, hadd hasson oda, hogy a magyar nemzeti filmgyártás részére megadassanak ugyanazok a kedvezmények, amelyeket a zsidó filmgyártás a múltban élvezett. Nem lehet bennünket felelőssé tenni azért a deficitért, amelyet az állami filmgyárban a zsidó filmgyártás idézett elő. Rendelkezésre áll a kitűnő keresztény képzett gárda, amely amikor végre a törvényes intézkedések folytán felszínre és élre került, kétségbeesetten tapasztalta, hogy ismeretlen okok folytán munkátlanná vált. Öt hónap óta összesen két film készült a Hunnia filmgyárban akkor, amikor ugyanezen idő alatt tavaly 16 film készült el. Kétezer család kenyéréből és a magyar nemzeti filmkultúráról van szó. Tömegesen vannak munkások a szakmában, akik ebben az évben mindössze csak harminc pengőt kerestek. Ma, amikor hála Istennek országunk határai állandóan bővülnek, a hozzáink visszakerült testvéreink részére hatványozottan szükség van egészséges filmkultúrára. A film propaganda és nevelő hatása közismert és nélkülözhetetlen, különösen a mai viszonyok között. A filmgyártás támogatása van olyan lényeges, mint

bármelyik más állami színházé, mert különösen a vidéken jóformán egyedül hivatott a kultúra terjesztésére. Az állami filmgyárnak nem az a rendeltetése, hogy rentábilis kereskedelmi vállalkozás legyen, hanem az, hogy minél több magyar film készüljön el benne, még áldozatok árán is.

— A vidéki mozik egzisztenciáját jelenti a magyar film, amely éveken ezelőtt talpraállította őket. Ezek a mozik nem mondhatnak le leghatásosabb életfenntartási alapjukról, a magyar filmről. Nem szabad bevéválni azt az időt, amikor a vidéki mozik, magyar filmek hiányában, ismét rászoknak a külföldi filmekre. Nem lehet tétlenül nézni a magyar film stagnálását s ha majd egyszer mégis csak megindul a gyártás, az idegen filmekkel telezsúfolt vidéki mozik előreláthatóan zárt kapukkal fogadják majd a magyar filmeket.

— Gazdasági szempontból is rendkívül fontos, hogy legyen magyar filmgyártás, mert minden magyar film, amely nem készül el, 63.000 pengőjébe kerül az államnak, mert ilyen jelentős összegre rúg a be nem folyó különböző adók összege.

Bánky Viktor azzal a kéréssel fejezte be beszédét, hogy az államtitkár azonnal hasson oda, hogy a magyar filmgyártás sürgős megindításával végre kenyérhez jussanak a kitűnő magyar szakemberek százai.

Zsindely Ferenc államtitkár válaszában kijelentette, hogy tudomása szerint a ma filmet gyártani szándékozók számára is rendelkezésre állnak azok a támogatások és kedvezmények, amelyek alapján a múltban készültek a filmek.

A küldöttség egyöntetűen felvilágosította az államtitkárt, hogy hitevédedesen alapul, mert a múltbeli gyártási hitel ma egyszerűen megszűnt. Zsindely Ferenc államtitkár erre kijelentette, hogy azonnal informáltatja magát e tekintetben.

Ezután Eiben István operatőr hita fel az államtitkár figyelmét arra, hogy a magyar filmgyártás nagy szünete következtében a kereset nélkül álló régi, hosszú időn át képzett szakemberek másutt igyekeznek elhelyezkedni, aminek az lesz a vár-

ható szomorú következménye, hogy a gyártás megindulásakor itt állunk majd szakértő gárda nélkül.

Csepreghy Béla, Jeszenszky Ferenc Lohr Ferenc és Bán Frigyes felvilágosítása után a küldöttség szónoka, Bánky Viktor még egyszer kérte az államtitkár intézkedését a magyar filmgyártás mielőbbi megindítása érdekében és annak a reményének adott kifejezést, hogy a bajok feltárása után sürgősen be fog következni a gyógyulás s a magyar film felébred végre hónapok óta tartó tétlenségéből.

Zsindely Ferenc államtitkár érdeklődve hallgatta a magyar filmgyártás szakértőinek értékes, őszinte információit és készséggel ígérte meg, hogy haladéktalanul megtesz minden lehetőt a munka gyors megindítása érdekében és bármikor szívesen látja panaszával, tanácskérésével az illetékeseket.

KULTÚRFILM

A német Kultúrfilm Intézet jubileuma

A Kultúrkutató Intézet keretében működő Kultúrfilm Intézet 20 éves fennállását ünnepelte ebben a hónapban Berlinben. Ebből az alkalomból az intézet munkásságát ismertető füzetecske látott napvilágot. A beszámoló szerint az 1919-ben alakult intézet első és legfontosabb feladatát a békeszerződések helyes megvilágításában látta. Az 1919-től 1926-ig készült 45 kultúrfilm közül 20 foglalkozott a békeszerződések helyes beállításával. Ezeket a filmeket eredményesen használták fel azután a békeszerződések értelmében szavazásra bocsátandó területeken a német propaganda szolgálatában. Másik jelentős kultúrfilmsorozat az Alkotó kezek címmel megjelent és a festőket, szobrászokat, iparművészeket és kézműiparosokat munka közben bemutató rövidfilmek kiadása volt. A kultúrfilmgyártás mellett mint különös feladatát tekintette az intézet múzeális értékű rövidfilmek gyűjtését. Így őrizi az intézet Skladanowsky egy tekercsét 1895-ből, majd Pathé-filmeket 1905-ből stb. Jelenleg óriási gyártási programmal a legváltozatosabb praktikus, művészeti és tudományos tárgyú filmeket gyárt az intézet.

Megalakult a Magyar Irók Filmje R.-T.

A magyar filmgyártás terén döntő jelentőségű esemény történt csütörtökön. Negyvenkét íróból és művészből álló csoport elhatározta, hogy megalakítja a *Magyar Irók Filmje Részvénytársaságot*. Ez egyelőre 1500 egyenként 100 pengő névértékű részvényt bocsát ki. A részvényjegyzési és befizetési határidő ez év szeptember elseje.

A *Magyar Irók Filmje Rt.* alapítótagjai a következők: Ákom Lajos, Ábrányi Aurél, Babay József, Balla Borisz, Balogh Béla, Bereczky László, Bibó Lajos, Dallos Sándor, Darvas János, Dékány András, Eszterhás István, Felkay Ferenc, Gáspár Jenő, Görgényi Miklós, Kállay Miklós, Kinizsi Andor, Kodolányi János, Kokas Klára, Kolba Gyula, Komjáthy Aladár, Kovách Aladár, Liszt Nándor, Marschalkó Lajos, Matolay Géza, Máriáss Imre, Mécs Alajos, Orbók Attila, Ormay Imre, Ölvedi János, Papp Jenő, Püskösti Andor, Rab Gusztáv, Ráthonyi János, Rozványi Vilmos, Siklóssy Pál, Schramm Alfréd, Szabó Lőrinc, Sztinyay Zoltán, Szombathy Viktor, Torma Domokos, Ujhely József és Záhureczky Gyula.

A *Magyar Irók Filmje Rt.* alapítótagjai csütörtökön a Baross Szövetség székházában gyültek össze, kimondották a részvényjegyzési felhívás kibocsátását, egyben pedig az alapítótagok rögtön jegyezték több mint 65.000 pengő névértékű részvényt. Ez már magában véve is biztosítja a gyors megalakulás lehetőségét. A gyűlésen dr. Matolay Géza válaszolt azokat az okokat, amelyek a részvénytársaság megalakulását szükségessé tette.

— A magyar filmgyártás — mondotta többek között — sajnálatos módon megállt, úgyszólván egyik napról a másikra. Meg kell állapítanunk ugyanekkor, hogy ez nem a zsidótörvény miatt történt, hiába igyekeznek is egyesek így feltüntetni. Nem akarjuk vitával és az okok keresésével tölteni az időt. Mi csak a pusztá tény tekintjük. Ez pedig: a magyar filmgyártás zsákutcába került. Nekünk pedig egyetlen célunk lehet: segítséget nyújtani. Háromszázötven állandóan foglalkoztatott és kétszáz alkalmi munkásról van szó és egy sereg nyomorgó magyar művésztől. Ezeket meg kell menteni!

A filmgyártás nálunk magára hagyatva nőtt naggyá. Más európai kis államokban még alig tartanak ott, ahol mi nyolc-tíz évvel ezelőtt, pedig nagy állami támogatásban részesülnek. *Sehol a világon nem tudnak oly olcsón gyártani filmet, mint Magyarországon.*

Ma már ott tartunk, hogy normális költségvetéssel készült magyar film feltétlenül jó üzlet. A magyar filmgyártásnak tehát nem szabad megállnia, hanem erővel meg kell indulnia. Ha a Hunnia Filmgyár, illetőleg az állam nem tudja folyósítani azt a filmenként 25—40.000 pengő gyártási hitelt, mint a múltban, akkor ennek a pótlásáról gondoskodnunk kell. Az anyaghitel is megszűnt részben. Ez is pótlásra szorul. Filmenként ez az összeg újabb 8—10.000 pengőt jelent. Ezért van szükség a részvénytársaság megalakulására. Ha a *Magyar*

Irók Filmje Rt. filmenként ezt a 40—50.000 pengőt mint saját tőkét rendelkezésre tudja bocsátani, akkor évenként 150.000 P alaptőkével biztosítva van négy magyar film folyamatos gyártása.

A jelenlévő alapítótagok nagy lelkesedéssel fogadták el az alapításban levő részvénytársaság terveit és céljait. Ezután megválasztottak egy héttagú intézőbizottságot, amely az alakuló közgyűlésig vezeti az ügyeket.

A bizottság tagjai: Bibó Lajos, Baloghné Kokas Klára, Kodolányi János, Matolay Géza, Orbók Attila, Papp Jenő és Siklóssy Pál.

A *Magyar Irók Filmje Részvénytársaság* alakuló közgyűlése szeptember 18-án lesz a Baross Szövetség (Múzeum-u. 17.) székházában. A részvényjegyzés és befizetés határideje szeptember 1. A befizetések eszközrendőre a Budapest Székesfővárosi Községi Takarékpénztár Rt. budapesti főintézeténél, V., Dorotytya-u. 4.

A film sajátos egyénisége

Irta:

DALOKY JÁNOS.

(Befejező közlemény.)

Realitás.

A film realitásának problémája azért fontos, mert éppen miatta alakult ki sok téves nézet a filmművészetéről. A legtöbben abból indulnak ki, hogy a film reprodukív technikája révén vissza tudja adni a valóságot; tévedésük tehát azon alapult, hogy a lehetőséget szükségszerűségeknél gondolták. Ez volt az egyik téves felfogás. A másik éppen ellentétesen azt állította, hogy a film emlékképszerűsége miatt még oly mértékben sincs a realitás birtokában, mint a természetes eszközöktől távol eső színház. Önmagától vetődik fel a kérdés, melyik felfogás a helyes? Nézetünk szerint egyik sem, mert a filmnek megvan ugyan a realitása, azonban ez a maga sajátos egyéniségétől átszótt realitás, mely nemcsak technikai kívánalmainak, hanem művészi rangjának is minden tekintetben megfelel.

A századforduló művészeti válságának első jele a művészet és a természet egymáshoz való eddigi viszonyának átértékelése. Azóta ráeszmélt

a művészeti élet arra, hogy a természet közvetlen szemléletét nem rúghatja el magától anélkül, hogy ezzel támasztóalapjait is el ne veszítené. Rájött újra arra, hogy, ha nem is végcélja a művészetnek a természet utánzása, mert mi értelme volna annak, ha a valóság mellé annak tökéletlen képmását állítanók (Pauler Ákos), mégis fontos megállapítani az egyensúlyt a valóság optikai hatóelemei és a művészet ily irányú kétségtelenül fennálló szükségletei között. Elvileg nincs kétféle szépség, ú. n. természeti és művészi, azonban gyakorlatban úgy érezzük, hogy a művészetben kifejezett szépség közelebb áll hozzánk. Ez természetesen csak lelki beállítottságunk következménye, hiszen a két szépség valójában egy s csak megjelenésileg és közvetlenségben különböznek egymástól, amennyiben a természet önmagáért alkot, a művész pedig, mint ember, az emberért (Goethe). Csak így magyarázhatjuk meg azt a látszólagos kettősséget, amit többen (pl. Tairoff) az élet és a művészet

Az elmúlt hetek tapasztalatai azt bizonyítják, hogy sokszor többet ér egy új repriz, mint egy új film!

ÚJ ROKON

A CSÚNYA LÁNY

HÁROM SÁRKÁNY

AZ ÉN LÁNYOM NEM OLYAN

A KÖLCSÖNKÉRT KASTÉLY

MAGDÁT KICSAPJÁK

PÉNTEK RÉZI

ROZMARING

A Harmonia-Pless produkció
sohasem hagyta Önt cserben!

HARMONIA FILM

okból nem jelentheti a realitás a hű és természetes visszaadást, már csak azért sem, mert a művészet, legalább hatással nem a világ szépségeinek ábrázolása, hanem elsősorban a lélek kifejezése: ami viszont más szóval azt jelenti, hogy az utánzás panoptikumyszerűvé, hazuggá teszi a művészetet. Természetesen minden egyes művészetnek más a realitása, mert mindegyiknek élettevékenységéből, kifejezési módjából következik. Mikor valamely műalkotás szemlélet-élményről számol be, többé-kevésbé hozzáadásokkal keveri az eredeti élményt s ezeknek a hozzáadásoknak sajátossága határozza meg az egyes művészetek realitásának egyéni különbségeit: a művészet tehát sohasem a valóságot másolja, hanem úgy alakítja a fantázia segítségével, ahogyan a benne rejlő általános, örök vonások mindig jelentkeznek. (v. ö. Kornis.)

A film látási iránya magától adódóan realiztikus, mert őszintén számol be a szemléletélményről. Ez az őszinteség adja meg azt a képességet, mellyel az élet minden mozdulatára, jelenségére reagálni tud. Ugyancsak ez vezet vissza a már előbb megállapított tényhez is, mely a realitás kérdésének tárgyalásánál igazán időszerű: a filmszerű film hatóköre a tiszta vizualitásban van. A valóságábrázolásának szempontjából természetesen alaposan befolyásolják, de egyúttal végtelenül ki is szélesítik technikai lehetőségei, melyek a színészi játékon túl elsősorban a világítási, kulissza- és géptrükkökben jutnak kifejezésre. Ez azonban nem jelenti, hogy a filmnek hűtlenség kell lennie az egyes képek visszaadásában a természethez (Stepun). A film ugyanis a valóságot minden egyes esetében külön-külön megragadhatja s ezáltal menekül a folyton visszatérő elemek sematizmusával fenyegető egyhangúságától. Hogy milyen lehetőségei vannak, elég, ha a premier-plan hatáserejére utalunk, mely a színháznál teljesen ismeretlen. A film azzal, hogy felnagyítja a fontosat és koncentrálja a figyelmet, végtelen távlatot nyit a gesztusbeli és mimikai kifejezés szuggesztivitásának, olyannyira, hogy már az is elég lenne a film művészi realitásának bizonyítására.

Az élet és a film realitásának különbségei a film képekből való összetevődésén alapulnak. A kép egy darab valóság, az élet egy része, mely az élettől abban különbözik, hogy élesen határolt tartalma van, tehát

határozott, szilárd keretbe foglalt térbeli egységet rögzít meg. Azt pedig gyakorlatból is tudjuk, hogy egy kép szemléletébe való elmélyedés egészen más, mint a valóság megfigyelése és eredménye is egyoldalúbb. Mindez a filmben is éppen vizuális tendenciájának megfelelően hasonlóképpen megtalálható, s csak sajátos egyéniségének következménye, hogy bár kifejezésében reális, mégsem tapad az élethez: principiuma a drámaiságból és a vizualitásból következő filmszerű realitás, mely szerint a hűség már csak azért sem jelentheti a szolgai másolást, mert akkor a filmalkotás cselekményileg és lélektanilag maradna motívumátlan. A film realitásán, valóságértékén tehát nem annyira a tárgyi felismerés általános jegyeit értjük, mint inkább a látvány esetenként különböző és törvénybe nem foglalható tartalmi azonosságot. Esztétikailag azért fontos ez, mert egyúttal a film művészi meghatározottságát is alátámasztja, amennyiben — mint Schelling mondja — a művészet legalsó foka az, ahol megelégszik azzal a szimbolikával, mely az objektumban magában van, amikor tehát csak ábrázol. Lélektanilag pedig azzal okolható meg ez a jelenség, hogy a valóságos élet másból is áll, mint akár a legpontosabban vezetett kartotékja a külsőségeknek s ezért az olyan művészet, mely a csak ilyen külsőségeket nyilvántartó központi irodára bizza magát, nem lehet az élet minden titkának birtokában. (V. ö. R. Fülöp-Miller.)

Tehát bármilyen kitűnő technikai felkészültsége van is a filmnek, csak az előbb meghatározott, külső sablonokhoz nem kötött realitás lehet számára művészileg felhasználható. Vagyis a filmalkotás úgy lesz a valósággal egyenértékű s vele közvetlen viszonyban álló, anélkül, hogy annak szolgai mása akarna lenni, ha olyan erő játszik közre, mely az optikai szemléletbe igazi valóságosíróként visz s ez az erő a filmszerű film lelkiségén alapuló realitása. Ahol az ilyenfajta realitás érvényesül, mely a film sajátos törvényei és formaszabályai szerint látja és láttatja a szemléletet, ott a kifejezés fizikailag és művészileg szokatlan előadási formájában is átsugárzik minden művészet lényege: az örök szépség és a fizikai formák úgy fonódnak össze a belső lényeggel, mint a lélek a testtel. A filmnek is van tehát realitása, csak ez sajátos egyéniségéhez alakult s drámaiságának, vizualitá-

sának megfelelően átszínezett, filmszerű realitás, melyben a valóságossággal növekszik a tartalom és kifejezés valószínűsége is. Ezzel a filmszerű realitással lesz a látás művészet a valóság művészetévé.

HIRADÓK

MAGYAR VILÁGHIRADÓ

800. sz.

1. Halálosvégű autóverseny Indianapolisban. (Metrotone News-Ufa)
2. Az angol királyi pár Rooseveltt elnöknel.
3. Olasz vitorlásverseny a nápolyi öbölben. (Luce)
4. Budapest—Páris közvetlen légi-járat. (MFI, Horváth)
5. Zászlószentelés az Albrecht lak-tanyában. (MFI, Zsabka-Nagy)
6. A Városok Szövetségének disz-közgyűlése. (MFI, Zsabka-Nagy)
7. Az örkénytábori lovasiskola záróvizsgálója. (MFI, Kiss)
8. Az új országgyűlés ünnepélyes megnyitása. (MFI, Zsabka-Fekete-Nagy)
9. A kormányzó 71. születésnapjának ünneplése. (MFI, Somkuti-Horváth)

PARAMOUNT VILÁGHIRADÓ

(Nyáron szünetel.)

FOX HANGOS HIRADÓ

XIII. évf. 26. sz.

1. Az angol királyi pár Washingtonban és New-Yorkban.
2. Daladier miniszterelnök ellen-őrzi a párisi légoltalmat.
3. Gafencu, román külügyminiszter Athenben.
4. Weddel amerikai nagykövet Franco tábornoknál.
5. Monte Carlo az oceánon: Igy játsszák ki Californiában a szerencsejáték-tilalmat.
6. Itt égnek áll az ember haja!
7. A Helsinki-i olimpiai játékok előkészületei.
8. Német győzelem a „Tourist Trophy“-versenyen az Isle of Man-on.
9. A nagynémet labdarugó bajnokság döntő mérkőzése a berlini Stadionban.

HIVATALOS RÉSZ

FILMKAMARA

BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 69

TELEFÓN: 113-305

Tagfelvétel. A Filmkamara június 21-én tartott választmányi ülésén a következő tagokat vette fel:

I. csoportba: *Bolváry Ferenc*, *Cas-tiglione Henrik*, *dr. Offra Sándor*;

III. csoportba: *Barabás Pál*, *Maris Miklós*, *Rajter Lajos*, *Velits Miklós*;

V. csoportba: *Kollár György*, *Máté István*, *Simon József*, *Som László*, *Tábor Jenő*.

Átminősítések. A Filmkamara június 21-én tartott választmányi ülésén az alábbi átminősítések történtek:

Bánky Viktor a művészeti ügykezelők csoportjába való beosztásának fenntartása mellett a művészeti ügyvezetők és forgatókönyvírók csoportjába;

Báthly István a színművészeti főosztály művészeti ügykezelők csoportjába való beosztásának fenntartása mellett a filmművészeti ügykezelőinek csoportjába mint díszlettervező;

Kassay Elemér a művészeti ügyvezetők csoportjába való beosztásának fenntartása mellett a művészeti ügykezelők, illetőleg igazgatási és műszaki ügyvezetők és ügykezelők csoportjába mint rendezői asszisztens, illetőleg gyártási vezető;

Varga Mátyás a színművészeti főosztály művészeti ügykezelők csoportjába való beosztásának fenntartása mellett, mint a filmművészeti főosztály művészeti ügykezelőinek csoportjában mint díszlettervező.

Törvényjavaslat a „Horthy Miklós Nemzeti Repülő Alap” létesítéséről

Több ízben megírtuk már, hogy a kormány a magyar filmgyártás támogatására az úgynevezett jegypótfillérekből kíván tőkét teremteni. Ismertettük azután azt az elgondolást is, amely a filmgyártás támogatását célzó jegypótfillérek rendszerét a *Repülő Alap* javára a mozgókra kivetett juttatásokkal javasolja összevonni. Ez a megoldás törvényhozási rendezést kívánt s ezért húzódozott hosszabb ideig a rendezése.

Amint már a napilapok beszámoltak róla, vitéz *Bartha Károly* honvédelmi miniszter benyújtotta a *Horthy Miklós Nemzeti Repülő Alap* létesítéséről szóló törvényjavaslatot, amely jegypótfillérek kérdését is rendezzi. A törvényjavaslat a repülés fokozódó nagy jelentőségére való tekintettel a repülőképzés hathatósabb előmozdítása végett *Repülő Alap* felállítását tervezi, amely Alap bevételeit a törvényjavaslat 6 pontban foglalja össze. Mindjárt az első a mozgóképüzemek támogatását írja elő:

„a mozgóképüzemek részéről eladott jegyek után a repülés támogatása, valamint a nemzeti filmgyártás fejlesztése javára megállapított hozzájárulásból az Alapot illető részesedés”;

míg az utolsó bekezdés a felhasználás arányát szabályozza:

„Az a) pontban említett bevétel 70%-a a *Repülő Alapot*, 30%-a pedig a *Filmipari Alapot* illeti”.

A kivetés mértékét a törvény nem határozza meg, hanem felhatalmazza az illetékes minisztert a módokat megállapítására:

„A 3. szakasz első bekezdésének a) pontjában említett bevételek mértékét lerovásuk és beszolgáltatásuk módjait, az ügyköre szerint érdekelt miniszter a pénzügyminiszterrel és a honvédelmi miniszterrel egyetértve állapítja meg”.

A törvényjavaslat indokolása szerint a mozgóképszínházi jegyeket terhelő hozzájárulás fogja előreláthatóan a *Repülő Alap* állandó jellegű bevételi forrását alkotni, — az állami hozzájárulás és a jövőben esetleg megnyitásra kerülő egyéb állandó jellegű hozzájárulás mellett. A jegypótfillérek nagyságára vonatkozóan az indokolás azt írja, hogy évi négy-öttszázezer pengőre tehető a jegypótfillérekből befolyó összeg, amely a mozgók forgalmát véve alapul az eredetileg tervezett 50 fillér utáni 2 fillér juttatást jelent. A befolyó négy-öttszázezer pengőből 70 százalékot a *Repülő Alap* javára, míg 30%-ot a *Filmipari Alap* javára utalnak.

Eredeti elgondolás szerint az egész összeget a *Filmipari Alap* javára és így a magyar filmgyártás támogatására szánta a kormány s most a magyar filmet jelentős veszteség éri, azonban természetes, hogy a cél érdekében a filmesek hazafias meggyőződésből zokszó nélkül veszik tudomásul a veszteséget, mint ahogy a mozisok hasonló megfontolás alapján hajtanak fejet az újabb megterhelés előtt.

M O Z I

SZERKESZTI: MORVAY PÁL, A MMOE ÜGYVEZETŐ ALELNÖKE
MAGYAR MOZGÓKÉPÜZEMENGDÉLYESEK ORSZÁGOS EGYESÜLETE
HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK:

Ruszinszkó és a magyar mozipark

A világhistória eseményeinek lázas üteme megdöbbentően hasonlatos a film szédületes pergéséhez. Bár valamely találmány születése és fejlődése mindig magán hordja korának bélyegét, kétségtelen, hogy maga a technikai felfedezés és további térhódítása, valamint pályafutása és lendülete, értéke, jelentősége és dinamikája szerint több-kevesebb visszahatást gyakorol korának szellem-, érzés- és gondolatvilágára és ennek folyományaként az azokkal kapcsolatos jelenségekre és eseményekre.

A film népszerűsége, káprázatos pozíciója és megdönthetetlen hatalma — mint tudjuk — a nagy tömegekből meríti erőt. Elképzelhető, hogy a néplelekkel való közössége és intenzív belső kapcsolata, amely földrajzi, társadalmi határokat nem ismer, ne jutna kifejezésre korunk kultúrájában, gazdasági, társadalmi és — last, not least — politikai viszonyaiban?

Ellenkezőleg! Hívebb kifejezőjét talán el sem képzelhetjük, viszont épp ennél az oknál fogva már olyan markáns koefficiens, amelynek reflexfényére és alkotó tényezőjére, korunk lelkében, mentalitásában és életjelenségeiben egyaránt ráismerünk.

Amint a film magas ívelésű fejlődésének kaleidoszkópjában, a világhistóriában szinte példátlanul álló utolsó három évtized nagy élményeinek hatása alatt eltompult és elfáradt érzelmi élet nyomán drasztikus, erős ingereket és lázas, lármás ritmust találunk, a ma történelmének mozaikképe ugyanilyen markáns színekből tevődik össze és ugyanolyan lüktető ütemben rajzol trónokat, országokat megsemmisítő új világtérképet...

Rövid idővel ezelőtt hosszasan foglalkoztunk Magyarország területi gazdagodásának filméleti jelentőségével. Az új történelmi eseménnyel: *Ruszinszkó visszacsatolásával újból leltározunk: azt a nyereséget, amelyet szakmai relációban könyvelhetünk el.*

Ruszinszkóval Magyarország moziparkja 15 mozival bővült és jelenleg 581 színházat ölel fel.

A magyar filmgyártás szempontjából átlag másfél ezer pengőt tesz

ki az az összeg, amelyet a szóbanforgó mozik 1—1 filmért összesen fizethetnek. Nem sok, de mégis másfél százaléka a gyártási költségeknek. Az egyéb filmeknél 450—1300 pengős nyers kölcsöndíjhozamról van szó.

A megnövekedett mozipark összehasonlíthatatlanul kedvezőbb helyet biztosít Magyarországnak az európai államok között, mint azelőtt. Igaz, hogy Csehországnak és Ausztriának beolvadása a Német Birodalomba, szintén igen erős mértékben elősegítette pozícióink előnyös változását.

Színházparkunk erőbentartása és növelésének emelése országos érdek.

Castiglione Henrik.

Új adók

A képviselőház június 21-én elfogadta a *Horthy Miklós Nemzeti Repülő Alap* létesítéséről szóló törvényjavaslatot, melynek 3. §-a az *Alap* bevételei gyanánt elsősorban a mozgófényképezemkek részéről eladott jegyek után a repülés támogatása, valamint a nemzeti filmgyártás fejlesztése javára megállapított hozzájárulásából az *Alapot* illető részesedést állapítja meg. A törvény a moziktól beszedendő összegnek 70%-át a *Repülő Alapnak*, 30%-át pedig a *Filmipari Alapnak* juttatja. A törvény 4. §-a a moziktól beszedendő összegek mértékét, lerovásának és beszolgáltatásának módozatait a belügyminiszter ügykörébe juttatja, aki azonban a pénzügyminiszterrel és honvédelmi miniszterrel egyetértve fog intézkedni.

A törvény indokolása megállapítja, hogy a mozgófényképszínházi jegyeket terhelő hozzájárulás fogja az *Alap* legjelentékenyebb állandó jellegű bevételi forrását jelenteni. Ez a hozzájárulás — a megejtett számítások szerint — olyan mérvű hozzájárulással számolva, amely sem ellenszenvet nem fog kelteni film-

színházakat látogató közönség körében, sem pedig még közvetve sem fogja érinteni a mozgófényképezemkek jövedelmezőségét, — összesen előreláthatóan évi 4—500.000 pengő bevételt fog eredményezni. Ez az összeg azonban a javaslat rendelkezése szerint nem jut teljes egészében a *Repülő Alapnak*, mert annak 30 százaléka az 1925. évi 6292. M. E. rendelettel létesített *Filmipari Alapot* illeti.

Az indokolás elmondja továbbá, hogy a mozgószínházak hozzájárulásának a törvényben való rögzítése nem volna célszerű, mert a rendelkezéseket megmerevítené és így azoknak a mindenkori szükséghez való alkalmazkodását megnehezítené. Ezért a törvényjavaslat a bevételi forrásokat illetően a bevételi forrás szerint illetékes minisztert a bevétel mértékének, lerovása és beszolgáltatása módozatának rendeleti úton való szabályozására hatalmazza fel, úgy azonban, hogy mindezekre nézve az illetékes miniszter a pénzügyminiszterrel és a honvédelmi miniszterrel előzetesen egyetértsen,

A mozgóképüzemek részéről eladott jegyeket terhelő hozzájárulás mértékét illetően még azt jegyzi meg az indokolás, hogy — bár a hozzájárulás lerovásának módja tekintetében a miniszterek közt folyt tárgyalásokon végleges állásfoglalás még nem történt — mégis a döntés előreláthatóan a bélyegekkel való lerovás mellett lesz és hogy elsőrendű követelmény az, hogy a hozzájárulás lerovásával, valamint annak beszolgáltatásával kapcsolatos igazgatás minél kevesebb költséggel járjon.

Nekünk, mozisoknak nincs más tennivalónk, minthogy meghajlunk az országgyűlés akarata előtt és a nagy nemzeti célra való tekintettel fizetni fogjuk a kirovandó különadót mindaddig, amíg bírjuk. Ellent kell mondanunk azonban illő tisztelettel a törvény indokolásának ama megállapítása ellen, hogy ez a törvény a mozgósínházak jövedelmezőségét nem befolyásolhatja. Mi valamennyien tudjuk, hogy újabb terheket a közönségre róni a látogatottság csökkenésének — tehát a jövedelmezőség visszaesésének — veszélye nélkül nem lehet. Ezt annyira bizonyosan tudjuk, hogy készek vagyunk a kirovandó terheket magunk viselni, de a közönséget mindenféle helyáremeléstől meg akarjuk kímélni.

E tekintetben a Mozিয়েgyesület válaszmánya fog véglegesen állásfoglalni és fogja javaslataival előreláthatóan rövid idő alatt a belügyminiszter urat felkeresni.

Az országgyűlés kemény próba elé állította ezzel a törvénnyel a keresztény mozisokat, akiknek zsidó elődeikkel szemben immár lényegesen magasabb terheket kell viselniük és gondoskodniuk kell a válsággal küzdő keresztény filmgyártásnak nagyobb mérvű alátámasztásáról is.

Szakmánknak most már csak egy kérése van: tessék végleg betenni az ajtót és beszüntetni az újabb és újabb megterhelések és korlátozások áradatát, különben összeroppan velünk minden, ami a mi teherbíróképességünkre van alapítva.

M. P.

Választmányi ülés

A Mozিয়েgyesület 1939 június hó 26-án, d. e. 11 órakor választmányi ülést tart. A választmányi ülés legfontosabb tárgya a Horthy Miklós Nemzeti Repülő Alappal kapcsolatos új adó kérdése.

ÚJ FILMEK

Fehér börtön

(Four girls in white)

Írta: Nathalie Bucknall.

Filmre írta: Dorothy Yost.

Rendezte: S. Sylvan Simon.

Főszereplők: Florence Rice, Una Merkel, Ann Rutherford, Mary Howard, Alan Marshall, Kent Taylor, Buddy Ebsen,

Jessie Ralph.

Gyártotta: Metro.

Beszél: angolul.

Magyar szöveg: Radó István.

Hossza: 2020 méter.

Cenzura: aluli.

Kölcsönző: Metro.

Bemutatta: Décsi, június 12.

Norma Page és húga, Patricia, mindkettő fiatal és szép, ápolónő. Norma őszintén megvallja, hogy egyedül az hozta ide, hogy gazdag férjet találjon. Mikor Norma megtudja, hogy a sebész Melford, ötven ezer dollárt kereshetne magánrendeléssel, elhatározza, hogy meghódítja és rábeszéli, kezdjen magánrendelést. Célja sikerül, Melford beleszeret, de arra nem tudja Norma rávenni, hogy hagyja ott a kórházat, mert a tudományos munka előbbrevaló számára, mint a pénz. Veszekednek és Melford rájön, hogy Normát csak az érdek vezeti. A gazdag és fiatal Robert Maitland kerül nemsokára a kórházba. Norma ügyesen magára vonja a figyelmét. Éppen nehéz beteg mellett van szolgálatban, mikor megtudja, hogy Robert távozik a kórházból. Mary Forbest, egy ápolónőtársát hívja, váltsa fel őt. Mary is szolgálatban van, nem akar jönni, de Norma egyszerűen otthagyja a betegét s így kénytelen vele. Norma Róberthez siet, aki elmondja, hogy yachtján fogja tölteni a lábadozás idejét. Meghívja Normát húgával együtt, hogy ápolónői is legyenek. Norma örömmel fogadja a meghívást, úgyszintén most készültek szabadságra. A főápolónő észrevette, hogy Mary otthagyta a betegét és bepanaszolja. Miután eddig nem volt panasz rá, nem zárják ki, de megvonják szabadságát, ami annál nehezebb büntetés, mert Marynak kislánya van, akit nagyon kívánt volna már látni. Norma nem mondja meg, hogy mindennek ő az oka, húgával együtt elindul Maitlanddal a tengerre. Norma azonban hamarosan észreveszi, hogy Pat beleszeretett Robertba és Robertnek is tetszik Pat. Robert meghívja mindkettőjüket egy hosszabb tengeri útra is. Norma elhatározza, hogy ő visszamegy a kórházba s megszer-

zi az oklevelet, menjen Patricia. Maryt a kórházba egy örült mellé osztják be, aki rohamában kitalálja őt az ablakon. Mary meghal s mindenki Normát teszi felelőssé. Melford is elítéli Normát, aki most érzi csak, hogy szereti az orvost. Egyszerre vészjelzés hallatszik, értesítés jön, hogy vasúti szerencsétlenség történt. Norma önfeláldozóan és bátran viselkedik s csak nehezen menekül Melforddal együtt a haláltól. Patriciától kábeltávirat érkezik: Robert és ő eljegyezték egymást. Az új ápolónők megkapják oklevelüket. Norma is megváltozott. A szigorú főápolónő maga mellé szeretné venni, de Melford kijelenti, hogy mellette kell maradnia, hogy a felesége lesz.

Az amerikaiak, úgy látszik, szeretik ezt a témát, mert ebben a szezonban ez már a harmadik orvosi film. Az átlagos mérték ez a film is megüti, azonban a nagy orvosi filmek színvonalát nem éri el. Helyenként a sok párbeszéd vonatottá teszi a filmet, de az operációs jelenetek és a nagyszerű vasúti katasztrófa határozottan sikerültek. Ahol az ilyen tárgyú filmetek szeretik, ott tetszeni fog ez a film is.

Heten a Himalája ellen

(Kampf um den Himalaja)

Az 1937. évi német Himalája-expedíció filmkrónikája

Beszél: németül

Magyar szöveg: Papp Béla

Hossza: 2208 méter

Cenzura: aluli

Kölcsönző: Tobis

Bemutatta: Corso, június 19

1937. év tavaszán egy lelkes kis csapat indult el Németországból, hogy megkísérlelje azt, ami eddig még egyetlen expedíciónak sem sikerült: a Himalája egyik legmagasabb csúcsára, a Nanga Parbatra feljutni. Az expedíció a Tragbal-hágótól indult el a jégóriás meghódítására. 150 bennszülött teherhordó kísérte őket. Az út nehezebb része a Burzil-hágónál kezdődött. Itt már örök hó és jég birodalmában jártak és 4200 méter magasságig jutottak fel. Nappal bágyasztó hőségben vonszolták magukat a kietlen sziklarengető úttalan útjain, éjjel mélyen a fagypontra alá süllyedő dermesztő hidegben pihentek meg sátraikban. Végre eljutottak az örök hó birodalmának alsó határához. Az utolsó fákról néhány zöld galyat törték le a három év előtti expedíció egyik vértanújának, Alfred Drexelnek magányos sírjára. Innen még 4000 méter magasságban volt a Nanga Parbat. Utjukat

A premiermozik műsora:

ÁTRIUM
CITY
CORSO
DÉCSI
FÓRUM
KAMARA

OMNIA
ROYAL APOLLO
RÁDIUS
SCALA
URÁNIA

Trader Horn
Hófehérke
Heten a Himalája ellen
Tavaszi tánc
Csillogó csillagok
Trader Horn
Kékszakáll 8 felesége
Monte Carlo
Nem loptam én életemben
Külvárosi szálloda
Karaván
Toprini nász

repriz
repriz
VI. 10-től
VI. 12-től
VI. 16-tól
repriz
repriz
VI. 16-tól
VI. 5-től
VI. 20-tól
VI. 9-től

Metro
Mozgóképző
Tobis
Metro
Warner
Metro
Paramount
Fox
Reflektor
Photophor
UFA

állandóan veszélyeztették a minden oldalról szünet nélkül legördülő lavinák. Polytonos veszedelmek között jutottak el a 2. sz. táborhelyre. Innen azonban vissza kellett fordulniok és újra le kellett menniök a főtáborba, mert a megindult havazás óriási hótömegeivel járhatatlanná tette az utat. Néhány napi vesztegelés után azonban kitisztult az idő és újra nekivághattak az útnak. Június 5-én 5900 méter magasságig jutottak el, ahol felütték a 3. sz. tábor. De már másnap újra elindultak, hogy a hegygerinc alatt elterülő teraszt elérjék, mielőtt az út járhatatlanná válna, mert ott akarták felütni a 4. sz. tábor. Innen már nem juthattak tovább, mert a sűrű köd és szörnyű hófergeteg tette lehetetlenné számukra, hogy a tábor elhagyják. Június 14-én végre kiderült az idő és elhatározták, hogy másnap megteszik az út utolsó szakaszát. Azonban ezen az éjszakán szörnyű jéglavina indult el a Nanga Parbat tetejéről, amely az expedíció hét tagját és kilenc teherhordót temetett el. Mire a lejjebb lévő táborban maradt társuk odaérkezett, már csak egy szörnyű jéghalmazt talált a 4. számú tábor helyén. Németországból három fiatalember indult el a szerencsétlenség hírére Indiába. Az életben maradt bajtárs útmutatása mellett nekivágnak a szörnyű útnak és több napi renetes fáradság és hősies küzdelem után feljutottak a jéglavinától eltemetett táborhoz. Itt hosszú keresés után megtalálták a tudomány vértanúinak kihűlt tetemeit és megtalálták sértetlenül az expedíció eddigi mozzanatairól készült filmfelvételeket is, amelyet most már ők folytattak és fejeztek be, hogy azt a tudományos cél szolgálatára használhassák fel. A Nanga Parbat vértanú örökéletű példaképei maradnak a tudányszomjnak és az emberi tettekre készségnek.

★

Gyönyörű és megrázó expedíciós film, elsősorban a természet szépségei iránt fogékony férfiközönség érdeklődését kelti fel. A Corso-mozgóban a nyári évad elenére elég jó sikerrel indult.

Karaván

(Rascals)

Írta: Robert Ellis és Helen Logan
Rendezte: H. Bruce Humberstone
Főszereplők: Jane Withers, Borah Minewitch, Duna Stefi, Rochelle Hudson.
Gyártotta: Fox, 1938
Beszél: angolul
Magyar szöveg: Pásztor József
Hossza: 2135 méter
Cenzura: aluli
Kölcsönző: Fox
Bemutatta: Scala, június 20

★

Egy cigányokból álló muzsikustrupp autós-karavánon jár be az amerikai kisvárosokat. A társaság lelke a kis 13 éves Gypsy, aki pompásan énekel és táncol. A karaván vezetője Tony, egy szerelmi csalódást felejtani akaró newyorki fiú. A társulathoz tartozik Gino és szájharmonikazenekara és Stella, a jósnő is. Egy erdőszélen pihennek, mikor a táborba tántorog egy elegáns fiatal leány, aki ájultan esik össze. Mikor magához tér, nem emlékszik semmire. Teljesen elvesz-

tette emlékezőtehetségét, azt sem tudja, hogy kicsoda és honnan jött. Gypsy és Tony ápolják a beteg lányt, akit magukkal visznek, betanítják jósnőnek és Rawnie néven ő is a karaván tagja lesz. Stella féltékenységekben kessel for Rawnie életére. Tony ekkor rájön, hogy szereti a lányt és ezt be is vallja. A karaván útján Rawnie baleset éri és orvoshoz viszik. Az orvos, aki a lány fején sérülés nyomait veszi észre, azt tanácsolja, operálják meg, akkor visszanyeri emlékezőtehetségét, de nem fog emlékezni a sérülés és a műtét közti időre. A karaván egy előadással megszerzi az operációhoz szükséges pénzt. Az operáció sikerül, de Rawnie nem emlékszik semmire, amit sebesülése óta átélt. Nem ismeri meg Gypsyt sem, aki szomorúan panaszkolva Tonymnak a szomorú ujságot. Kiderül, hogy Rawnie egy milliomos lánya, aki azért szökött el hazulról, mert nem akart szülei akarata szerint egy orosz báróhoz férjhezmenni. Rawnie anyja most már rábirja lányát, hogy egyezzen bele a házasságba. Gypsy egy lapban olvassa az eljegyzés hírét. Elhatározza, hogy megakadályozza a házasságot. Felmegy a lány anyjához és azt mondja, hogy Rawnie cigányszokás szerint már férjhez ment. A vőlegénye azzal ijeszti rá, hogy a cigány férj bosszút forral. Rawnie anyja gyorsan elintézi, hogy a fiatalok azonnal megesküdhessenek. Már elkezdődött az esküvő, mikor a karaván megjelenik és botrányba fullasztja. Rawnie csak akkor ismeri fel Tonyt, mikor az emlékezteti őt ígéretére, hogy nem felejt el soha. Boldogan öleli magához szerelmesét és Gypsy közbenjárására a szülők is hozzájárulnak ahhoz, hogy folytatódjék az esküvő, csak a báró helyett Tony a vőlegény.

★

Az amerikai cigányoktólünk kissé távolálló életének egy tarka epizódja pereg le ezen a filmen, amelynek számos derűs jelenete, különösen az amerikai filmekből jólismert harmónikás-zenekar groteszk produkciói megnevettetik a közönséget.

Csillogó csillagok

(Gold Diggers in Paris)

Írta: Jerry Wall, Richard Maculay, Maurice Leo
Filmre írta: Earl Baldwin és Warren Duff
Zene: Harry Warren és Al Dubin
Rendezte: Ray Enright
Főszereplők: Rudy Vallée, Rosemary Lane, Hugh Herbert, Allan Jenkins, Gloria Dickson, Melville Cooper, Mabel Tood és a Schnickelfritz Band
Gyártotta: Warner, 1938
Beszél: angolul
Magyar szöveg: Pacséry László
Hossza: 2743 méter
Cenzura: aluli
Kölcsönző: Warner
Bemutatta: Forum, június 16

★

A párisi világkiállítás vezetősége Amerikába küldi megbízottját, Maurice Giraud urat, hogy a nemzetközi balletversenyre áthozza Párisba az „American Academy Ballet-et. Giraud tévedésből a „Balle” klub táncosait szerződötteti, Terry Moore és Duke Dennis csőd előtt álló tár-

suatát. Terry balletmestert szerződöttet, Luis Leonit, hogy ez útközben kiképezze a lányokat. A balletmester magával hozza növendékét, Kay Morrow kisasszonyt, aki nagyon megtetszik Terrynek. Mielőtt hajóra szállnának, a kikötőben felbukkan Mona, Terry elvált felesége és kényszeríti volt férjét, hogy a hátralékos tartásdíj fejében őt is elvigye Párisba. Közben a valódi „American Ballet” igazgatója, Pad-rinszky és Mike Coogan, a gengszter-mecenás, megtudják, hogy Terry elhalászta előtűi a párizsi szerződést. Azonnal szik-ratáviratot küldenek a hajóra Giraudnak és tudtára adják a tévedést. Giraud éppen Terryek előadását nézi, amikor a táviratot megkapja. Magyarázatot kér, de leke-nyerezik. Leticia, a hasbeszélő cigarettás leány ráadásul beszélő kutyát ígér Giraudnak, mire ez megnyugszik. Párisban Le Brech, a kiállítás igazgatója fogadja a társulatot és egy-kettőre beleszeret Monába, Terry elvált feleségébe. De Pad-rinszky az „American Ballet” mestere, nem nyugszik bele a kudarcba. Ő is Pá-riszba utazik társulatával és leleplezi a csalást. Le Brech kidobja Terryeket és megindítja ellenük a kiutasítási eljárást. Mona elmegy Le Brechez és egy kis csel-iel elintézi az ügyet. A rendőrség Terryék helyett Padrinszky és társulatát toloncol-ját ki az országból. Vidám bonyodalmak után végül a „Balle” társulat mégis részt vesz és győz a nemzetközi versenyen. De diadalmaskodik a szerelem is — Terry Kayt és Le Brech Monát veszi el.

★

A sikerültebb revüfilmek közé tartozik, különösen kiemelkedő pompás zenéje. A revüfilmek iránt érdeklődő közönség körében sikere van.

Tavaszi tánc

(Spring Madness)

Írta: Philip Barry
Rendezte: S. Sylvan Simon
Főszereplők: Maureen O'Sullivan, Lew Ayres, Ruth Hussey, Burgess Meredith, Ann Morris
Gyártotta: Metro, 1938
Beszél: angolul
Magyar szöveg: Pacséry László
Hossza: 1861 méter
Cenzura: aluli
Kölcsönző: Metro
Bemutatta: Décsi, június 22

★

Sam Thatcher és barátja Lippencott, a harvardi egyetem negyedéves hallgatói, elhatározzák, hogy, amint megkapják a diplomát, Keletre utaznak többévi tanulmányútra. Sam azonnal beleszeret Alex Bensonba, a szép diáklányba és Lippencott attól art, hogy nem lesz elég lelki-ereje az elutazáshoz. Sam azonban szilárdan kijelenti, hogy igenis utaznak. Az iskolaévi legnagyobb izgalommal várt szentációja a tavaszi bál, amelyre Alex Samet is meghívja és bár Sam kijelen-tette Lippencott előtt, hogy a meghívást nem fogadja el, titokban megígéri Alex-nek, hogy elmegy a bálba. Sam belvállja Alexnek, hogy nemsokára Keletre utaznak és csak két év múlva térnek majd vissza. Alex őszintén szereti a fiút és összeszo-rul a szíve arra a gondolatra, hogy el kell tőle válnia. Otthon sírva jelenti be

szobatársainak, hogy nem is megy el a bábra. Alex barátai, Kate, Mady, Frances és Sally, mikor látják Alex boldogtalanságát, elhatározzák, hogy megakadályozzák Sam elutazását. Kate felkeresi az egyetem fiatal és jóképű professzorát, Beckett tanár urat, akinek Alex kedvenc tanítványa és beavatja őt tervükbe. Majd felkeresi Samet és elmondja neki, hogy Beckett tanár úr megkérte Alex kezét és Alex Sam eljárása feletti elkeseredésében igent mondott. Sam nem hiszi el a mesét és személyesen akar utánajárni a dolognak. Sally viszont a rendőrfőnököt keresi fel, aki megígéri, hogy a kritikus napon zár alá teszi a két fiút, hogy ne tudjanak elutazni. Mady, akinek a papája egy nagy ujság-konzern elnöke, ráveszi apját, hogy adjon állást Samnek az egyik lapnál, hiszen az egyetem hivatalos lapját is ő szerkesztette. Alex mit sem tud a lányok összeesküvéséről és hogy feledjen, szorgalmasan készül a disszertációjára. Sam még aznap táviratot kap Mr. Plattól az ujságkirályól, amelyben meghívja egyik lapjához. Lippencott csakhamar kisüti, hogy a lányok keze van a dologban és Sam felháborodik a gondolatra, hogy egy lány kegyelméből, vagy személyéből kapjon állást. Sam fehébrodva siet Alexhez és ott találja Beckett tanár urat, aki azért jött, hogy Alexet a bálba kísérje. Most már Sam is elhiszi, hogy Alex a tanár menyasszonya. Hiába tiltakozik Lippencott, Sam a bálba siet, hogy felelősségre vonja Alexet. A nagy jelenetben persze kiderül, hogy Alex csak Samet szereti és Sam is bevallja, hogy önmagát is csak ámitotta az utazással és sohasem tudna megválni Alextől.

*

Az új amerikai filmgeneráció üde vígjátéka, amely friss, finom, tavaszi mesével és levegőjével appellál a sikerre. A film jellege maga a címe. Sem több, sem kevesebb.

Tékozló asszony

(Halálgolyó)

Bemutatta: Royal Apollo, június 16
(A filmet f. é. február 15-én tartott szakbemutatója alkalmából ismertettük adatszerűen f. é. február 25-én megjelent 2. számunkban. Ezúttal csupán rovatvezetőnk kritikáját közöljük a filmről.)

*

Másodrendű német kalandor-regény. Inkább csak kisebb, kevésbé nívós közönséggel rendelkező színházak közönsége elé való.

Vidéki moziengedélyes több évi szakmai gyakorlattal

utazói

állást keres

Szíves megkereséseket „Öskeresztény” jeligére a kiadóhiv. továbbít

Mozi, kölcsönzés, gyártás

Castiglione Henrik igazgató nyilatkozata a Corso-mozi új terveiről

A napisajtót is bejárta a hír, hogy a Corso mozi érdekeltséget vállalt a Sláger filmnél. Kétségtelen, hogy az esemény a szakma átállításának egyik igen érdekes epizódja. A hír kapcsán érdeklődtünk a Sláger film új igazgatójánál, Castiglione Henriknél a Corso moziban és az alábbi tájékoztatást kaptuk az új filmszakmai tranzakcióval kapcsolatos elgondolásokról és tervekről:

— Kissé mélyebbre kell visszanyulnom a múltba, mert filmkölcsönzői érdekeltségünk terve szorosan összefügg a régi „kis” Corso-val.

— Alig vettem át 1921-ben a színház vezetését, már is felismertem azt a rendkívüli kölcsönös üzleti előnyt, amit egy premiermozi-filmkölcsönző kapcsolat jelent. Természetesen, egy 300 személyes színház nem lehet egy kölcsönző biztonsági háttére. Kénytelen voltam társ után nézni. Az akkori viszonyokat véve figyelembe, az Omniát tartottam a legalkalmasabbnak arra, hogy vele karöltve egy filmvállalatot létesítsek. Így született meg az ECO (Egyesült Corso-Omnia). Közel három éven át tartott az együttműködés, amelynek tanulságaként azt állapítottam meg, hogy az ilyen társasviszony sok vonatkozásban nem előnyös: jobb, ha a Corsonak saját filmvállalata van.

— Ennek a gondolatnak alapfeltetele azonban a színház megnagyítása volt. Sok nehézség után dr. Balogh Kálmán személyében megértő társra találtam, akivel a színházat a mai kor és a Belváros magasabb igényeinek és követelményeinek megfelelően átépítettük.

— Természetes, hogy amint lehetséges volt, visszatértem régi ideáimhoz: egy kölcsönzővállalat megalapítására. Bizonyos fokig a viszonyok változása is arra kényszerített bennünket, hogy az ideát megvalósítsuk, mert a magántulajdonban lévő filmvállalatok körében bekövetkezett súlyos személyi változásokkal kapcsolatban, főleg a francia filmek kiesésével kell számolnunk, amely anyagra a Corsonak existenciálisan szüksége van. Így született meg a kapocs dr. Balogh Kálmánon és sze-

mélyemen keresztül a Sláger filmmel. Elsősorban persze a francia filmpiac felé orientálódunk, azonkívül magyar film gyártását is tervezzük.

— A magyar filmhez máris bizonyos kapcsolat fűz bennünket a Bors Istvánon át. Mint a MAGYAR FILM is megírta, megvettük a szóbanforgó film amerikai kihasználási jogát, az üzleti lebonyolítást pedig magam akarom végezni. Az ősz elején megyek Amerikába. Előre tudom, hogy a kikötőben nem várnak majd zenekarral és fehérruhás lányok sem fognak sorfalat állni. Az az ajánlat, amit a Bors István amerikai forgalombahozatalára vonatkozólag egy newyorki vállalatól közvetve kaptam, s amelyet nem fogadtam el — sejtethető, hogy milyen okból! —, előre sejteti velem a tervem elé gördülő akadályokat. Talán egy közvetlen tárgyalás belátásra és megértésre bírja azokat, akik ezidőszerint a magyar filmek kihasználását monopolizálják. Ha pedig a legjobb igyekeztem is kárbavész, megkísérlem még a lehetetlent is: vagy magam házalom le a Bors Istvánban rejlő nagy üzleti lehetőségeket, vagy pedig más irányban fogom megszervezni a magyar filmek amerikai piacát. Hála Istennek, nem kenyérre kell a Corsonak a Bors Istvánból befolyó amerikai pénz, viszont azt hiszem, hogy a magyar filmgyártóknak is szolgálatot teljesítek azzal, hogy közvetlen tanulmányozni fogom a magyar filmek amerikai értékesítésének lehetőségeit. Sajnos, a magyar film külföldi piaca ezidőszerint csak Amerikára zsugorodott össze, így igen fontos érdekünk az ottani helyzet tisztázása. Nemzetgazdasági szempontból is igen jelentős, hogy a jelenlegi maximális 1000 dolláros licenzdíjak helyett a tényleges viszonyoknak és piaci lehetőségeknek megfelelő ellenértéket kapjuk a jó magyar filmekért.

— Ezért tartom szerencsés gondolatnak, hogy a Bors Istvánal indulok felfedező útra, amiből azt hiszem valamennyien, akik a magyar film érdekében dolgozunk, csak nyerhetünk.

TECHNIKA

SZERKESZTI: LÓHR FERENC

Hogyan képzelték el 1919-ben a hangosfilmet?

Ismertetés Liesegang Pál: „A célszerű mozi-
kézikönyv” című munkájából

(Megjelent: Düsseldorfban 1919-ben)

Az ismertetést közli:

kisjeszeni PAULOVICS MIHALY
filmoperatőr

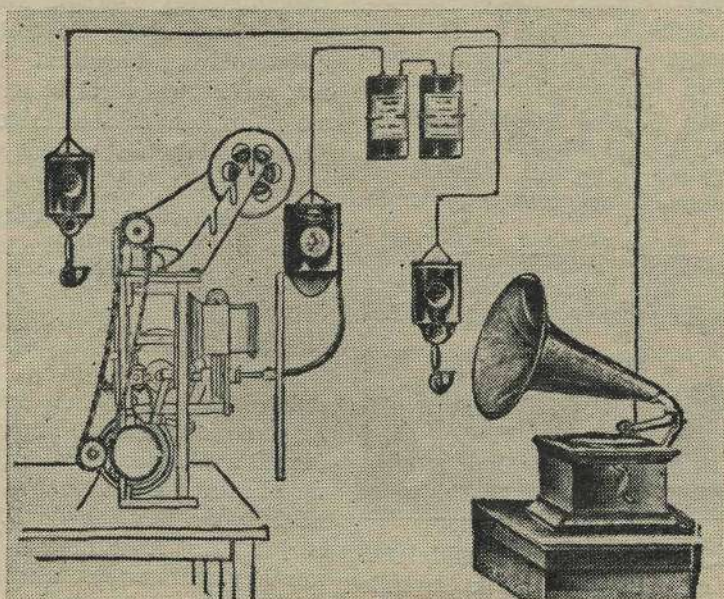
A különböző zörejek természetű utánzásánál nagyon tág tere van a gramofon alkalmazásának, amely nemcsak zörejt, vagy zenét, hanem emberi hangokat is hűen ad vissza.(!) Az ezen a téren végzett kísérletek eléggé elfogadható eredményre vezettek. A legnagyobb problémát természetesen az jelentette, hogy miképpen volna lehetséges a képszalag és a hanglemezt futását oly módon szabályozni, hogy azok hajszálnyira pontos összhangban, szinkronban legyenek. Mind a két készüléket, a vetítógépet és a gramofont pontos időre kell beállítani, működésük alatt pontosan egyező ütemet kell betartani, nehogy a szem mást lásson, mint amit a fül hall és nehogy a kép és a hanglemezt futását oly módon az összehangolást valami szörnyű zürzavar tegye tönkre. Ennek a problémának a megoldása meglehetősen egyszerűnek látszott: a két gép hajtószerkezetét alkalmas áttétellel ellátott tengellyel kell összekapcsolni, hogy ezáltal a kép és a hang pontosan együtt haladjon, hogy egyikük vagy másikuk ne siessen és ne készen a másikhoz viszonyítva. De ezt a megoldást az nehezítette meg, hogy a gramofont a vetítévászon közelében kell elhelyezni, hogy tökéletes legyen a hanghatás, vagyis a hang onnan jöjjön a hallgató fülébe, ahol a vele együtt történő cselekményt látja a szeme. A gramofont tehát kívül, a nézőtérben, a vetítógéptől elég távol van elhelyezve és így nincs a gépkezelő kezeügyében. A kép és a hang közötti szinkront az is megnehezítette, hogy a gramofont

állandó menetsebességre kell beállítani, hogy a hang természetű legyen, mert hiszen tudvalévő dolog, hogy a gramofon hangja a menetsebesség szerint változik. Ha a gramofon tányérja gyorsabban fut, a hang magasabb, ha pedig lassabban fut, akkor mélyebb lesz — minden eltérés tehát a hangot hamisítja meg. A vetítógép is meglehetősen nyugtalan valami, hol lassabban fut, hol gyorsabban. A film is rongálódik a használat következtében, folyton javítgatni kell, a javítás pedig — amint tudjuk — mindig egykét, sőt több kocka elvesztésével jár. A hibás, kultörésses, vagy beszakadt részeket ki kell vágni, a film tehát a javítgatások folytán állandóan rövidül és amennyivel rövidebb lesz egy-egy jelenete, annyival előzi meg a gramofont, ami természetesen a szinkron rovására történik. Ezen csak úgy lehetne segíteni (vagy rontani), hogy a gramofon sebességét utánaigazítjuk a kép sebességének, de ez a megoldás még jobban elrontaná a dolgot. Amint fentebb említettem, a gramofon menetsebességének állandónak kell maradnia, nehogy a hang megváltozzék, mert könnyen megtörténhetik, hogy a jelenet elején dörmögő basszus hang a jelenet végén valóságos szopránná fiatalodik. Nem marad tehát más hátra, mint úgy segíteni a dolgon, hogy a gramofont hagyják futni a maga beszabályozott állandó sebességével, ellenben a vetítógép sebességét állítják utána a gramofon sebességének, vagyis ha a film a ja-

vítások következtében megrövidült és gyorsabban érne a végéhez, mint a hozzáalkalmazott hanglemezt, ennek a megelőzésére a vetítógép sebességét csökkenteni kell, hogy a szinkron megmaradjon. De számolni kell ennek az ellenkezőjével is, mert megtörténhetik, hogy a gramofontú talál rakoncátlanokodni és kisiklik a vágányából, vagyis átugrik a szomszédos hangbarázdába. Természetesen ebben az esetben a gramofon végezne hamarább, mint a kép. Itt tehát úgy kell a megbolygatott szinkront helyreállítani, hogy most a vetítógép menetsebességét fokozzuk, hogy utólrérje az előre szökött hangot.

A kép és hang egyöntetű sebességének szabályozására többféle módszer alkalmaztak. Erre a célra szolgáló elrendezést ábránk mutatja. Az óraművel vagy elektromotorral meghajtott gramofon egyúttal egy kis dob is forgásba hoz. Ez a dob kollektort képez, melynek kerületén egy kontaktusokból álló sorozat van koszorúszerűen elhelyezve. Ezen a dobon a készülék működése közben egy rúgó csúszik, amely elektromos kapcsolatban van egy villamos órával. Ha a gramofon működésben van és vele együtt a dob is forog, a rúgó forgás közben érintkezik a dob kerületén elhelyezett kontaktusokkal s minden ilyen érintkezésnél az óra egy-egy áramlökést kap. Ezt az áramlökést az órában alkalmazott elektromágnes továbbadja egy horognak, amely az óramutató fogaskerekébe kapaszkodik és azt egy fokkal előbbre mozditja. Ilyen módon a gramofon menetsebessége szabályozza az óramutató útját is; ha a gramofon sebesebben forog, a mutató is gyorsabban megy körbe. Az órán azonban még egy másik mutató is van, amely viszont a vetítógép gyorsan forgó tengelyével van fogaskerek-áttétellel összekötve. Ezt a második óramutatót tehát a vetítógép működése viszi előbbre. Az óra úgy van megszerkesztve, hogy a két mutató a kifogástalan szinkron esetén egymást fedi és egyenlő gyorsasággal teszi meg körútját. Ez az elrendezés azt a célt szolgálja, hogy a gépkezelő a szinkron helyességét ellenőrizhesse és szükség esetén szabályozhassa. A gépkezelőnek tehát folyton az órát kell figyelnie, csak azt kell néznie, hogy a két óramutató menetközben együtt haladjon és fedje egymást. Ha a vetítógéphez tartozó óramutató visszamarad, ak-

kor ez azt jelenti, hogy a vetítógép igazságának nevez. Ugyanebből az sebességét fokozni kell addig, amíg a két mutató újra együtt halad és fedi egymást. Ha pedig a gramofonnal összekötött mutató marad vissza, akkor a vetítógép sebességét csökkenteni kell, hogy a szinkron helyreálljon. A gramofon sebességén az említett okok miatt nem szabad változtatni. Az óra üzembentartásához teljesen elegendő két egyszerű szárazelemből álló telep, amelynek áramkörébe egy jelzőtelefont is be lehet iktatni, hogy a gépkezelő és a gramofonkezelő, akik távol vannak egymástól, így érintkezessenek. A gramofon megindítását vagy leállítását is a vetítógép kezelője végezheti távkapcsoló segítségével, ami azért is célszerű, mivel így a két gép egyszerre indulhat vagy állhat meg.

Ennél a kezdetleges berendezésnél tökéletesebb a Messter-féle szabadalom, amely két motor együttfutását elektromagnetikus úton szabályozza.

Az ilyen hangos film leadásánál — így nevezik ezt az eljárást — általában gramofont szoktak alkalmazni, amely lemezekkel működik és nem a hengerekkel működő fonográfot. A hang erősségét sűrített levegő beszorításával szokták fokozni.

Még egy nehéz problémával kellett megküzdeni az ilyen hangos filmek készítésénél. Ki volt zárva ugyanis annak a lehetősége, hogy a kép és hang felvétele egyszerre történjék és pedig azért, mert a hangfelvevő készülék membránja nem elég érzékeny ahhoz, hogy a távolabbról érkező hangokat felvegye, viszont a hangfelvevő gép tölcserét

nem lehet belefotografálni a képbe. Ezért tehát szét kellett választani a kép és a hang felvételét és mindegyiket külön-külön kellett eszközölni, természetesen nagy gondot kellett ennél a munkánál fordítani arra, hogy a kép és a hang majd a vetítés alatt szinkronban legyen. Ezt pedig a következő módon érték el: A szereplő színész belebeszélte, vagy beleénekelte szerepét a hangfelvevő készülék tölcserébe, amely a hangot a felvételnél használt viaszlemezre rögzítette. Ennek megtörténte után következett a képfelvétel. Mialatt a színész a jelenethez elhelyezkedett, a jelenettől oldalt (nehogy véletlenül a képre kerüljön) elhelyezték a gramofont, melyet a ráhelyezett lemezzel akkor indítottak meg, amikor a képfelvétel megkezdődött. A színésznek — aki játéka közben hallot-

film javíthatása következtében beálló eltérések is hozzájárulnak, az előadás teljesen élvezhetetlenné válik. A gramofonlemez sem örökéletű, az is elkopik idővel és rekedtté, krákgóvá válik, ami ugyancsak nem járul hozzá az illúziókeltéshez.

Leon Gaumont és vele egyidőben, de teljesen függetlenül Edison is oly hangfelvevő membránt szerkesztett, amely a távolabbi hangok iránt is érzékeny. Ezzel a probléma máris közelebb jutott a megoldáshoz. Most már a filmszüzsék tekintetében sem állottak fenn az eddigi korlátozások. Most már szerepet kaphatott a filmekben a kukorékoló kakas, az ugató kutya vagy az ordító oroszlán, most már hallani lehetett a földre ejtett tárgy cserepeinek csörmpölését és más efféle zörejeiket. A felvételek szinkronját gondosan kidolgozott, automatikus szabályozású berendezés biztosította. (Gaumont differenciál-vezérléssel működő elektromotort alkalmazott.) A kritikusok ugyan kétségbevonták ezeknek a filmeknek tökéletes illúziót keltő természetűségét, de mindenestre óriási léptekkel vitte a hangos film problémáját a tökéletes megoldás felé.

A film hosszát a gramofonlemez nagysága korlátozza ugyan, de ezen úgy segítenek, hogy két gramofont alkalmaznak, amelyek felváltva működnek. Amíg az egyik fut, az alatt elő lehet készíteni a másikat a folytatásra.

Felmerült az az ötlet is, hogy — mint azt a Ruhmer-féle drótnélküli telefontól teszik — a hanghullámokat fényhullámokká alakítsák át, amelyek fényképezhetők és így a filmen a képpel együtt megörögzíthetők, a vetítésnél pedig változtassák vissza hanghullámokká, amelyeket érzékeny telefonon adnának vissza. (Az *Il Corriera Fotografico* 1915. jan. 15-iki száma már ír is erről az angol szabadalomról.) Az eljárás azonban egyelőre még nem tökéletes.

Azok a nagy remények, amelyeket a hangos filmek leadásához fűztek, nem váltak be. A színházak szinkron-berendezései kihatározatlanul hevernek, mert nem tudtak kielégítő teljesítményt produkálni. Sőt még a Gaumont, vagy Edison-féle megoldás sem hozott üdvös változást. De kétségtelen, hogy a tudomány hamarosan legyőzi az akadályokat és nemsokára elindul a világot meghódítani a diadalmas, tökéletes hangosfilm, amely képet és szót egyidőben képes felvenni és visszaadni.

* Még a beszédet is play-back-rendszerrel vették fel. (A szerk.)

Premier Plan

Urbán 39.

BALOGH LASZLÓ dr.

Mint a Nemzeti Múzeum őre kezdte közéleti pályáját. Ma a magyar film egyik legéberebb őre, aki atyai gondossággal vigyáz a rábízott gyermekre. Első posztján hatalmas műveltségre tett szert, amelyet aztán újabb állomáshelyén, a kultuszminisztérium filmesztályán hasznosított a magyar film javára. Nemesak az íróasztal mellett, egy-egy akta erejéig érdekelte a film, hanem annak művészete és technikája is. Ugy megtanulta, megismerte ezt a mesterséget, mint kevesen a szakmában. Nemrégén a miniszterelnökségen felállított propaganda osztályba hívták meg, éppen mert elsőrangú filmszakember hírében állott. Most ott örködik a filmre, különösen a magyar filmre, melynek rajongója, dudvairtója, szépítője, nemesítője. Fiatalos lelkesedéssel egyengeti útját s a mai tespedés szinte beteggé teszi. A film után másik szerelme a sport. Nyolc esztendeje agilis alelnöke az úszószövetségnek. Számos felfedezettje világhírnévre tett szert. Legutóbb a lillafüredi Filmhét megrendezésével szaporította sikereit. Kár, hogy nincs több kópia értékes egyéniségéből. A magyar film mécsese egy pillanatra se aludt volna ki.

KINOTECHNIKAI TÁRSASÁG

SZERKESZTI: POZSONYI GÁBOR DR.

Tagösszejövetel

A Magyar Kinotechnikai Társaság f. évi június hó 19-én tartotta a nyári szünet előtt utolsó tagösszejövetelét. A népes tagösszejövetel jelenlévőinek egyhangú lelkesedésétől kísérve Kauser János alelnök üdvözölte országgyűlési képviselővé történt megválasztása alkalmával dr. Szabó Gusztáv műegyetemi ny. r. tanárt, a Társaság elnökét.

A tagértekezlet meglepéssel vette tudomásul, hogy a Társaság munkássága az elmúlt félévben nagy lendülettel fejlődött. Számos magas színvonalú előadás és tagösszejövetel bizonyítja ezt az eredményt, melyet nagyban elősegített a MAGYAR FILM-mel való megértő együttműködés.

Az őszi munkaprogramm megvitatása során újra három kiváló előadót sikerült megnyerni. Ezek Lohr Fe-

renc, a Hunnia Filmgyár hangmérnöke, Magyar Imre, m. kir. postafőmérnök és dr. techn. Pöschl Imre, a Telefongyár Rt. főmérnöke. Elhatározta a tagértekezlet, hogy a Társaság közérdekű munkájának hathatós kifejtése érdekében felajánlja szolgálatait az Országos Nemzeti Filmbizottságnak.

Sok szó esett még a filmművészetnek a filmtechnikával való szoros kapcsolatairól, valamint a filmművészek, filmrendezők és technikai segédzemélyzet technikai kiképzésének szükségességéről. E téren a Társaság szintén felbecsülhetetlen szolgáltatásokat tehetne a magyar filmgyártásnak.

Az ülés végén Pulvári Károly ügyvezető titkár fejezte ki a nyári pihenőre jókívánságait a megjelenteknek.

HIREK

Felkérjük mindazokat a vállalatokat és magánosokat, akik lapunk SZAKMAI CIMENTAR-ában szerepelnek, hogy telefonszámukat, amennyiben az június hó 25-én megváltozik, velünk sürgősen közölni szíveskedjenek.

MÁDL GÉZA

a szakma egyik legrégebb munkása, aki különösen a legutolsó esztendő átállítási terveiben tevékenykedett hathatósan, hetek óta súlyos betegen fekszik a Bakay-klinikán. Régi kártársai egymásután keresik fel a nagybeteg Mádl Gézát.

AZ MFI 15 ÉVES JUBILEUMI BANKETTJE

Megírtuk már, hogy a Magyar Film Iroda ebben az évben érte meg 15 éves jubileumát. A jelentős évforduló alkalmából csütörtökön, június 22-én este a városligeti Gun-

del étterem külön helyiségében nagyszabású ünnepi bankettet rendezett a Magyar Film Iroda, amely ugyanekkor a kiadásában megjelenő Magyar Világhíradó 800. számát is jubilálta. A jubileumi vacsorán mintegy százan jelentek meg a vállalat felügyelő bizottsága, igazgatósága és munkatársai sorából. A vezetőség megjelent tagjai közül a következők neveit jegyeztük fel: vitéz leveldi Kozma Miklós elnök-igazgató, báró Villani Lajos, Baranyai Zoltán dr. min. tanácsos, Láng József, Wünsch Frigyes dr., Frigyesy János dr., Bencs Zoltán dr., orsz. képviselő, Tőrey Zoltán dr., Horváth Lóránd dr., Ludinszky Lajos dr., vitéz Galay Béla dr., Temesváry Béla, Balogh László dr. min. o. tanácsos, vitéz Cséry Miklós, Tary Gusztáv, Mallász Ottmár, Láng Jenő, Kandó László, May Mayus Tivadar dr., Szabados Mihály, Ágotai Géza dr., Hegedüs Géza, stb.

Tőrey Zoltán dr., az MFI ügyvezető igazgatója köszöntötte először a megjelent vezetőségét, majd ismertette a vállalat születését, fejlődését és azt az utat, amelyet a 15

évvel ezelőtt született magyar film-
híradó megtett, hogy világhíradóvá
növekedjék.

Utána vitéz leveldi Kozma Miklós
elnök-igazgató emelkedett szólásra
és megköszönte a MFI és a magyar
híradó minden munkatársának azt a
lankadatlan buzgalmat, amelynek
eredményét, a 15 éves vállalatot és
a 800. híradót most ünnepelni al-
kalom kínálkozik. Majd útmutatót
adott a jövőre. Beszéde végén ki-
osztotta azokat a díjakat, amelyek-
kel az MFI vezetősége emlékeze-
tessé kívánta tenni legrégibb és leg-
intenzívebb híradó-munkatársait. A
megjutalmazottak a következők:
Szalados Mihály h. igazgató, Hege-
düs Géza titkár és Kaulich Lajos,
akik hárman az MFI megalapítása
napjától állanak a vállalat szolgál-
latában; továbbá: Somkúti István,
Zsabka Gyula, Meyer Tibor, Icsy
Rezső, Nagy László, Horváth Jó-
zsef és Török Vidor.

Somkúti István üdvözölte ezután
az MFI vezetőségét a 15 éves jubileum
alkalmából.

Végül Ágotai Géza dr. osztály-
vezető köszöntötte Tórey Zoltán dr.
ügyvezető igazgatót a kollégák ne-
vében és átnyújtotta a munkatársak
szép ajándékát.

Az emlékezetes házi ünnepeség
emlekedett hangulatában Cserépy
László, az MFI rendezője adta elő
állandó derűtség és kacagás köze-
péte erre az alkalomra írt humo-
reszkjét, melyben mindenről és
mindenkiről karikatúrát rajzolt, ami
és aki az MFI-vel kapcsolatos.

A PARAMOUNT ÚJ ÉVADJA

Közel kéthetes párisi tartózkodás
után érkezett Budapestre dr. Palu-
gyai Miklós, a Paramount Filmvál-
alat budapesti képviselőjének igaz-
gatója, aki megtekintette a Para-
mount 1939—40. évadban megjele-
nendő produkciónak. A Paramount a
jövő filmévadban 20 nagy filmet hoz
ki, amelyek közül 12 már teljesen
kész, a többi műteremben van.
Magyar szempontból különös érde-
kessége a produkciónak, hogy ismét
feldolgozták millió dolláros költsé-
ggel Btró Lajos világhírű színdarab-
ját, a *Hotel Imperiale*, Iza Mirandá-
val a főszerepben. Az új anyag
egyéb rendkívüli érdekessége: 2
Claudette Colbert film, 2 Garry Co-
oper film, 2 színes Dorothy Lamour-
film és mindezekon felül Max Flei-

scher 3 millió dollárral készült gran-
diózus rajzfilmje: *Gulliver utazásai*.

LÉGOLTALMI FILMBEMUTATÓ

A *Turáni Vadászok* kultúrbizott-
sága folyó hó 18-án, vasárnap, a
nézőteret zsúfolásig megtöltő hallga-
tóság előtt mutatta be a *Népszínház-
utcai Pátria*-moziban a Paramount-
filmgyár által a kínai és spanyol
harctereken repülőgépek bombatá-
madásáról felvett filmeket. Az Or-
szágos Központ részéről megjelent
vitéz *Sárkány* Jenő ny. altábornagy,
Petrichevich ny. ezredes, igazgató-
sági tagok, Bartha János országos
főtítká, dr. Hortobágyi Ernő kul-
túrbizottsági elnök. Dr. Hortobágyi
Ernő megnyitó beszédében a *Turá-
ni Vadászok* mély hódolatát fejezte
ki a Kormányzó Ur születésnapja
alkalmából. Azután a budapesti *Lég-
oltalmi Liga* kiküldötte, Czerha
Gyula műszaki tanácsos tartott ko-
moly felkészültségű előadást a légol-
talom tudnivalóiról. Ezt követően a
sanghaji légi bombázás, majd a vö-
rös Barcelona elleni nemzeti repülő-
támadás idegrázó lefolyását láttuk
szemünk előtt leperegni. A beomló
és égő házak, sebesültek és halottak
tömegei mutatták a támadás ször-
nyű pusztítását. Végül különböző vil-
lágvárosokban és Budapesten meg-
tartott repülő-támadás próbákról fel-
vett filmeket mutattok be.

MAGYAR FILMMŰZEUMOT!

A főváros június 21-iki közgyűlé-
sén Magyar Miklós törvényhatósági
bizottsági tag érdekes indítványt ter-
jesztett elő. Azt javasolta, hogy a
főváros, külföldi mintára, állítsa fel
filmmúzeumot, amely megőrizné a
város és az ország érdekében nagy-
jelentőségű, történelmi események
filmjeit. Különösen mióta hangos-
film is van, valóságos élő történel-
met lehetne összegyűjteni a híradók
anyagából. Magyar Miklós indítvá-
nyát tetszéssel fogadta a közgyűlés
és annak sorsáról Szendy Károly
polgármester fog intézkedni.

A magyar filmmúzeum ötlete nem
új. Évekkel ezelőtt vetődött fel a
viszonyok azonban mindig elodázták
ennek a nemes tervnek valórválá-
sát. Talán a mai új korszak friss len-
dületé és az öszre tervezett filmki-
állítás közelebb hozza majd a film-
múzeum régi ötletének életre keltését
is.

OKTATÓFILM

A főváros új oktatófilmjei

A főváros oktatófilm gyártása
nagy lépésekkel halad előre. Ezideig
160 olyan filmmel rendelkezik a fő-
város, amely az iskolák tantervszük-
ségletét kielégíti. Most különösen az
elemi iskolák igényeinek megfelelő
filmeket akarnak gyártani. A meg-
lévő filmek közül 34-et jelöltek ki
elemi iskolák számára. A nyári idő-
szak alatt 15 eredeti filmet gyártat a
főváros oktatófilm bizottsága.

Ezek a következők: 1. A víz kör-
forgása a természetben. 2. Hogyan
lesz a virágból gyümölcs. 3. A kárté-
kony rovarok pusztítói. 4. Légoltal-
mi védekezés. 5. Eresz alatt fészkel
a fecske. 6. Budapest fürdőváros. 7. A
tűz nagy veszedelem. 8. Bőrgyártás.
9. Kőszénbányászat, fűtés. 10. Szap-
pangyártás. 11. A magyar só. 12.
Nemzeti ünnepeink. 13. Kik örköd-
nek életünk és vagyunk felett. 14.
A magyar tenger élete. 15. Az erdők
vadjai.

Programba vették több törté-
nelmi film gyártását is oktatási cé-
lokra. Ezek egyes történelmi jelene-
teket örökítenének meg és céljuk az
lesz, hogy történelmünk legkimagas-
labb eseményeit minél jobban véssék
be a tanuló emlékezetébe.

A főváros csere útján is több pe-
dagógiai filmet szerzett, miután
élénk összeköttetésben áll a külföld
hasonló célú intézményeivel. Legu-
tobb hét angol filmet kaptak cserébe.
Ezek Portugália partvidékeit, kikö-
tőit, Lisszabont, Tibetet, a délafrikai
fazekasok életét, a bennszülöttek
kunyhóépítkezését, a különböző év-
szakokat és azok okait mutatják be
érdekes feldolgozásban.

A II. VKM oktatófilmjegyzék

Amint a VKM. *Oktatófilm Közle-
ményekben* olvassuk, augusztus vé-
gén megjelenik a második számú
VKM. filmjegyzék. Azért augusz-
tusban, hogy az 1939—40-ik tanév
megindulásakor már minden iskola
kézhez kaphassa.

Az új jegyzék az első jegyzék min-
tájára készült és 50 új film címét,
feliratait és magyarázó szövegét
fogja tartalmazni. Minden iskola két
példányban kapja kézhez a jegyzé-
ket.

Az *Oktatófilm Kirendeltség* fárad-
hatatlan munkásságának újabb bi-

zonyítéka a nagy munkát kívánó jegyzék kiadása, amely ismét örvedetes haladásról, 50 új film elkészítéséről tesz tanubizonyosságot. Az *Oktatófilm Közlemények* szerint a jövőben minden évben meg fog jelenni hasonló jegyzék a filmoktatás megkönnyítésére. Kívánjuk, hogy minden esztendőben hasonlóan szép eredményről és állandó fejlődésről számoljanak be az új jegyzékek.

AMATŐRFILM

A Magyar Amatőrfilm Szövetség közleményei

Szerkesztő: DUDÁS LÁSZLÓ
a „Pörgő képek” felelős szerkesztője

A magyar filmamatőrök sikeres szereplése a zürichi nemzetközi amatőrfilmversenyen

Az idén a világ filmező amatőrjei 5-ik nemzetközi amatőrfilm-kongresszusukat és a vele kapcsolatos filmversenyt Zürichben rendezték meg. A kongresszusnak és a filmversenynek méltó keretet adott a nagyszabású svájci kiállítás. A benevezett nemzetek nagyszámú delegátusai és vendégei, valamint a több mint 50 értékes amatőrfilm-munka tették gazdaggá az idej versenyt. Egy-egy nemzet a versenyen csak 4 filmmel vehetett részt. A magyar amatőrfilmeken kívül, a svájciak, németek, olaszok, franciák, angolok, dánok, svédek, hallandok, belgák, portugálok, lengyelek, jugoszlávok és az egzotikusnak számító japánok és indiaiak indultak filmjeikkel.

Ebben a nagy versenyben a magyar amatőrök is méltóképen és eredményesen szerepeltek. A fantázia-filmek kategóriájában: *Pásztor István* és *Szücs Ádám Árnyékok* című kis filmjével a második díjat nyerte el. *Pásztor István*, az egyik legügyesebb magyar amatőrfotografusunk, kinek már több filmje nyert értékes díjat. Idei filmjében is érdekes, újszerű sziluett hatásokban oldotta meg témáját sikeresen. Másik két filmünk is értékes helyezést ért el az erős konkurenciában és a nemzetek versenyében ismét értékes helyet foglaltunk el. A kongresszuson delegáltjaink: dr. *Berczelly László* alelnökünk és *Scsigulinszky Károly* főtítkáruk képviselték a magyar amatőrfilmzők érdekeit. Több javaslatukat, melyek a nem-

A

MAGYAR

FILM

az egyetlen szakmai hirdetési orgánium!

zetközi amatőrfilmcsere kérdésével foglalkoztak, az *Unica*, illetőleg a kongresszus magáévá tette.

A magyar delegáció eddigi sikeres szereplésének honorálására az *Unica*, a *Magyar Amatőrfilm Szövetséget*, mint az *Unica* tanácsstagját bízta meg az 1941-ben Budapesten tartandó kongresszus és verseny megrendezésével. Természetesen a megtisztelő és idegenforgalmi szempontból is nagyjelentőségű megbízatást a Szövetségünk hálásan elfogadta. Szövetségünk mindent elkövet a hatóságokkal karöltve, hogy a milliós taglétszámmal rendelkező nemzetközi amatőrfilmzők taborát méltó keretben fogadja Magyarországon és az ezzel járó nagy nemzeti propagandát hazánk javára értékesítse.

A magyar és külföldi díjnyertes filmek bemutatójáról külön értesítést adunk.

Kiskunfélegyháza megyei város polgármestere

15.802/ki. 1939.

Hirdetmény

Közhirre teszem, hogy a városi közkórház jövedelmét képező kiskunfélegyházai Uránia mozgóképszínház játszási engedélye az 1940. évi szeptember hó 1-től 1945. évi április hó 9-ig tartó időre Kiskunfélegyházán, 1939 június 26-án d. e. 9 órakor a városi mérnöki hivatalban megtartandó nyilvános szóbeli árverésen berbe lesz adva.

Az árverési feltételek a városi mérnöki hivatalban megtudhatók.

Kiskunfélegyháza, 1939. évi június hó 16.

Dr. Rozsnyay Béla s. k.,
polgármester

KÖTELEZŐ HIRADÓK

A m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter 133.998/1939. IX. ü. o. alatt a *Magyar Film Iroda R. T.* igazgatóságához a következő rendeletet intézte:

„A m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter a *Magyar Film Iroda R. T.* által készített 763—766. számú *Magyar Híradó* című filmfelvételeknek s az azokat kibővítő külföldi események filmsorozatának az ország összes mozgóképzemeiben való kötelező lejátszását elrendelte. A kölcsöndíjakat a 132.232/1939. IX. számú VKM. rendelet szabályozza.”

Budapest, 1939. évi június 7-én.

A miniszter helyett:

báró Wlassics Gyula dr. s. k.,
államtitkár.

SZAKIRODALOM

Oktatófilm Közlemények. A m. kir. VKM minisztérium *Oktatófilm Kirendeltségének* kiadásában megjelenő *Oktatófilm Közlemények* júniusi számának állami részében dr. R. W. Carter newyorki szerző érdekes cikkét olvassuk *A fémfilmről* címmel, amelyben a fémfilm előnyeit ismerteti, valamint annak kezeléséről ad tájékoztatót. Arthur Hoffmann dr. cottbusi professzor a film szerepéről ír a biológiai oktatásban, míg Bíró Béla dr. (Kiskunfélegyháza) az oktatófilm módszers felhasználásról értekezik. A *Közlemények* fővárosi részében Noszlopi László dr. az *Oktatófilm és pályafelvilágosítás* címmel hívja fel az oktatófilm szerepének fontosságára a figyelmet a rendkívül fontos tárgykörben, majd Pécsi Albert dr. a *Hortobágy* és a *Bugac* című filmet ismerteti. A helyes befűzés technikai ismertetése után a székesfőváros oktatófilmgyártásának tavaszi programját adja a lap, mely időszerű események közlésével zárul.

A szerkesztők címe:

Dr. ÁGOTAI GÉZA

Iroda: IX., Könyves Kálmán körút 15.
Telefon: 146-346

Lakás: XI., Fűrj-utca 4. Tel.: 257-036

VÁCZI DEZSŐ

Iroda: IX., Könyves Kálmán körút 15.
Telefon: 139-211

Lakás: VIII., Üllői-út 42. Tel.: 136-386

Közgyűlési felhívás

A Színművészeti
és Filmművészeti
Kamara Elnöke

a Filmművészeti Főosz- tály 1939. évi képviseleti közgyűlését

július 12-én
d. e. 10 órára hívja egybe

A képviseleti közgyűlési kiküldöttek tárgysorozattal ellátott, névre szóló meghívót kapnak. A képviseleti közgyűlés hatáskörébe tartozó javaslatokkal a 6090—1938. M. E. sz. rendelet 14. §-a szerint csak képviseleti közgyűlési kiküldöttek élhetnek. Javaslatok a főtitkár címére legkésőbb június 8-ig beküldendőek. A később beküldött indítványoknak a közgyűlésen való napirendre-tűzése felől a Választmány dönt.

**A Főosztály közgyűlésének tárgysorozata-
ra vonatkozóan tájékoztatásul az aláb-
biakat közöljük:**

1. A főosztály működéséről szóló jelentés.
2. A fegyelmi szabályzat, munka- és házi-
rend megállapítása.
3. Állásfoglalás és javaslattétel a színmű-
vészetre, illetőleg a filmművészetre vonat-
kozó kérdésekben.
4. A szerződési minta szövegének (szerződés-
ek általános feltételeinek) megállapítása.
5. Nyugdíjkérdés.
6. MABl-ba való belépés

